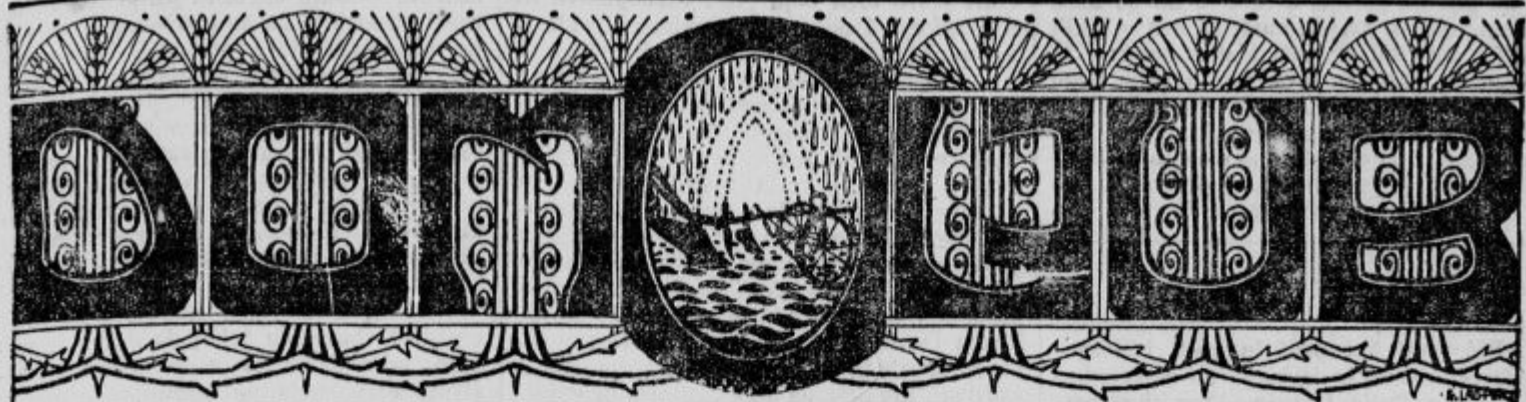

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inzeratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Kupčija

V zadnjem »Domoljubu« smo dovolj jasno razložili, da je in mora biti bližnji cilj slovenske politike ta, da si izvojujemo svojo slovensko samostojnost s široko zakonodajno avtonomijo. Jasno je kot beli dan, da moramo zrušiti centralizem, gospodstvo Belgrada in velesrštva, preden pridemo do svojega cilja. Pasti mora sedanja centralistična ustava, ki je bila zgrajena — tega ne moremo nikdar dovolj podčrtati — z glasovi slovenskih samostojnežev in liberalcev. V tej ustavi je vir vse naše slovenske gospodarske nesreče in politične zavisnosti. V tej ustavi je vir in vzrok žalostnega stanja, v katerem se nahaja naša država. Na razvalinah te centralistične ustave se mora dvigniti nova ustava, ki bo celo državo postavila na temelje zakonodajnih avtonomij. To je državno-pravni program Slovenske ljudske stranke, za ta program se je borila v ustavotvorni skupščini, za ta program se je tudi slovenski narod izrekel pri lanskih volitvah 18. marca.

Prva in pglavita je edinstvo.

Slovensko ljudstvo je po bridkih izkušnjah spregledalo, da mora vse svoje sile združiti in na političnem bojišču enotno nastopiti. Le tedaj bo njegova beseda zalegla, ker mora končno enotno narodno voljo, ki se izraža pri volitvah, vsak upoštevati. Narod, ki je razcepljen na celo vrsto malih stranic, ne more nikdar uspešno zastopati svojih velikih narodnih ciljev. Ali se ni to dovolj jasno pokazalo po volitvah leta 1920? Ali ni tedaj vlada nekaj takih slovenskih drobcev izrabljala proti Slovincem samim? Brezvestni vladni krogi izigravajo take male stranice, jih skušajo pritegniti nase z malimi ocvirki, in skušnja žal tudi kaže, da nasledajo take stančice deloma iz sebičnih strankarskih ali osebnih ozirrov vladnim krogom. Dokaz za to našo trditev so zopet naši samostojneži in liberalci, ki so iz sebičnih strankarskih ozirrov vstopili leta 1921 v Pašičevo vlado, jo v vsem podpirali, celo takrat, ko so v Belgradu kovali verige za Slovence in Hrvate. V velikih odločilnih trenutkih velja zlasti za mal narod, kakor smo mi Slovenci, da je tudi politično enoten in da trdno stoji za

eno stranko, ki mora seveda potem zastopati povsod njegovo voljo. To prepričanje bi moralo v sedanjih velikih odločilnih trenutkih zavladati v vsakem slovenskem človeku.

Ogromno delo SLS.

Ali je pa Slovenska ljudska stranka s svojim delom na parlamentarnem in izvenparlamentarnem bojišču tudi dokazala, da je vredna izkazanega ji zaupanja? Ali je izvrševala ljudsko voljo? Ali je držala visoko program, za katerega so se njeni volivci izrekli? Ali je vodila tudi uspešen boj za ta program?

Mi odgovarjamo kratko sledeče: Slovenska ljudska stranka, in sicer edino ona in samo ona, je vodila v Belgradu na edino pravem bojišču v parlamentu, kamor so po štiriletni odsotnosti končno tudi Hrvati prišli, velike politične boje za gospodarsko in politično samostojnost Slovencev, za zakonodajni avtonomni slovenski parlament v Ljubljani; Slovenska ljudska stranka, in zopet edino ona sama, je razgibala vse slovenske občine, ki predstavljajo sedaj še edini košček slovenske avtonomije, da so mogočno povzdignile svoj glas in svojo besedo za slovenske zahteve po zakonodajni avtonomiji Slovenije; Slovenska ljudska stranka, in zopet edino ona sama, je z neštevilnimi shodi, sestanki, predavanji, organizirala slovensko ljudstvo v veliko politično silo, s katero sedaj slovenski narod v svojem političnem boju tudi enotno nastopa. Kdo more med Slovenci kaj takega pokazati? Kdo more pokazati na svoje delo, ki bi vsaj oddaleč bilo malo slično temu ogromnemu delu Slovenske ljudske stranke in njenih delavcev za samostojnost Slovencev? Naj pride na dan in naj se izkaže! Pa ni od nikoder nikogar, ki bi se mogel izkazati. Pokazati morejo samo na hujskanje, klevete in obrekovanja proti Slovenski ljudski stranki. Pokazati morejo na še nekaj: Na res velike poskuse in napore, da bi razbili in razdrobili moč Slovencev, zahtevajočih svojo samostojnost. V to vrsto spada tudi g. Prepeluh s svojim »Avtonomistom«.

Zahrbtn napad proti edinstvu.

Te dni so prinesli listi vest, da je g. Radić izjavil, da njegova stranka v Sloveniji ne bo nastopala, pač pa da je on Slo-

venijo prepustil g. Prepeluhu. In na to igro moramo pravočasno naše slovensko ljudstvo opozoriti. Prepeluh s soglasjem g. Radića pripravlja zahrbtn napad na edinstvo slovenskega ljudstva, edinstvo, ki je danes bolj potrebna kot kdaj prej. Mi smo bili obzirni in se nismo vtikali v hrvatske razmere. Dasi smo imeli svoje mnenje o Radićevi politiki in so že dosedanji dogodki potrdili pravilnost naše sodbe, smo šli preko tega na delo, bili smo v zvezi s Hrvati, dasi so bili oni doma mi pa v Belgradu, ker smo bili prepričani, da moramo biti vsi, ki hočemo svoje pravice, tako Slovenci kakor Hrvati, v eni fronti, in se v težkem boju vzajemno podpirati. S prizadevanjem Slovenske ljudske stranke se je pripravila pot in določil trenutek, da so hrvatski poslanci stopili v parlament in nastopili parlamentarno borbo. In v parlamentu držimo skupno bojno vrsto proti nasprotnikom Slovencev in Hrvatov. Dasi bi mogli marsikaj povedati in zapisati o sedanjem zadržanju in sedanji politiki Radićevi, mi tega nismo storili, ker smo lojalni (iskreni) zavezniki in ne moremo in nečemo dajati skupnemu nasprotniku korajže in potuhe. Mi smo v celem hrvatskem Radićevem gibanju videli to dobro stran, da se je hrvatski narod zedinil, da nastopa enotno, kakor smo smatrali pri Slovincih to za velik politični napredek, da so se Slovenci politično ujedinili v Slovenski ljudski stranki.

Edinstvo bomo branili do konca.

In sedaj povemo na vse strani, na Hrvatsko in na Slovensko: Politično edinstvo Slovencev, ki so se zbrali okoli SLS, ne bomo pustili po nikomur rušiti, naj se zove potem g. Radić ali g. Prepeluh. Ne bo naša krivda, če bo prišlo do boja. Nihče ne more od nas zahtevati, da naj molčimo, če kujeta g. Radić in nekateri, ki hodijo k njemu prosjačit za njegovo milost, sovražne načrte proti SLS, ki je danes slovenski narod. Naj se vsi ti ne motijo. SLS ni od včeraj, SLS je bojevala hude in ostre boje na vse strani in vselej uspešno. Če so nekateri v svoji častihlepnosti in zavratnosti tako zaslepljeni, da hočejo za vsako ceno izvesti boj, potem naj vedo, da se SLS ne umakne niti za ped. Morda bo radi tega nekoliko trpela velika slovenska stvar, ki jo je Slovenska ljudska stranka v zadnjih štirih letih z največjim

uspehom zastopala in jo tudi ponosno vodi do končne zmage, a tudi to ne bo naša krivda, ampak krivda onih, ki niti v takih velikih narodnih trenutkih niso zmožni, da bi splošno narodno stvar cenili višje nego svoje osebne kaprice. Sedaj smo v boju. V vojski pa veljajo vojna pravila. Disciplina nad vse. Z izdajalci skupne slovenske fronte bomo sodili pa po vojnem pravu. Ta naša izjava velja na vse strani.

Dolga vojska.

Boj proti korupciji in proti izmozgavanju Slovencev in Hrvatov se nenavadno dolgo vleče. Pašić, Pribičević ter njuni pristaši dobro vedo, da gre tu za stotine ljudskih milijonov, s katerimi belgrajska gospoda bogati svoje žepe, zida palače ter igra na borzi. Zato tak obupen boj.

Stvar bi že bila gotovo končana in sicer s popolnim porazom Pašića, Pribičevića in dr. Žerjava, ko bi Radić, ki živi na Dunaju, ne izdal neprimerne proglasa, ki je sicer že zagotovljeno zmago silno otežkočil in boj podaljšal. Kakor je na eni strani Pašić s svojimi grožnjami s krvjo in revolucijo, ki jih je izrekel na shodu v Bjelini, veliko zaigral, tako na drugi strani ni koristil Radić s svojim proglasom — in tako so bile šance za zmago na obeh straneh zopet precej enake.

V naslednjem podajemo zopet potek tega boja:

6. maja. Pašić je — kot smo že zadnjič javili — prejel od kralja naročilo, naj sestavi delovno vlado. Pašić je naročilo sprejel, se posvetoval z ministri ter še isti dan kralju naročilo vrnil, češ, da je delovna vlada nemogoča, in da je edini izhod volilna vlada, katera naj se mu poveri. Kralj na to rešitev ni hotel pristati. — Veliko se govorilo v Beogradu o Radićevem proglasu, ki je bil v zagrebških časopisih zaplenjen, v belgrajskih pa v celoti priobčen. Pašićevi pristaši so proglasa silno veselili, češ, da je prišel baš o pravem trenutku, kakor bi bil nalašč naročen Pašiću v pomoč ter skušajo proglas izkoriščati zlasti pri kralju.

7. maja. Kralj je poklical na dvor predsednika narodne skupščine, Ljubo Jovanovića in Svetozarja Pribičevića. Kriza se ni premaknila iz mrtve točke, dasi Pašić skuša na vse načine vplivati na kralja v svojem smislu. Da bi bil kralj vezan nanj, je Pašić kar za naprej določil, da odpotuje kralj v Pariz k važnim političnim dogovorom s francosko vlado in da ga bosta pri tem spremljala Pašić in dr. Ninčić, ki edina sta poučena o teh dogovorih.

8. maja. Kralj trdno stoji na stališču, da se mora sestaviti delovna vlada, ker za volitve v sedanji razburjenosti ni primeren čas. V radikalnem klubu se je začelo gibanje z namenom, da se sestavi vlada vseh strank z izključitvijo tistih, ki so se kdaj umazali s korupcijo. — Pašićevi in Pribičevići pristaši groze z nasiljem, preobratom in republiko, če kralj ne ustreže njihovim željam. — Dalje so ti gospodje raznesli vest, da bo Jugoslovanski klub zapustil opozicijo in prešel v vladni tabor. S tem hočejo zanesti medsebojno nezaupanje v opozicijo. Ves Beograd se smeje tem go-

voricam, ker vsi vedo, da baš dr. Korošec tvori jedro tega boja proti razbojništvu in da vsakega Pašićevega agenta, če pride k njemu, brez besede postavi pred vrata.

9. maja. Celokupna opozicija je imela sejo, na kateri se je ugotovilo popolno soglasje glede političnega položaja in nadaljnje nastopanja ter se je izrazilo pričakovanje, da se bo kriza rešila pravilno in ustavno. Pribičević je v svojem listu napisal članek, v katerem trdi, da je opozicija sedaj sama pripravljena s Pašićem iti v vlado, dasi je prej grom in zveplo vsipala nanj, ker se je s Pašićem zvezal. Nato je Ljuba Davidović odgovoril v svojem listu, da je opozicija pač pripravljena delovati z radikali, nikakor pa ne s Pašićem in Pribičevićem. — Veliko pozornost je vzbudilo pismo, ki ga je priobčil Ljuba Davidović z lastnim podpisom. V tem pismu razkriva, kako je po nekem atentatu na prejšnjega kralja Aleksandra dobil Pašić 40.000 Din (za takrat ogromna svota), da je pričal proti lastnim prijateljem v svoji stranki in so bili le-ti zaprti, dočim se je šel g. Pašić s tem denarjem po Evropi sprehajati. Mi se ne moremo dovolj načuditi, da je tak človek sploh še mogoč kot voditelj naroda in še bolj se ne moremo načuditi, da je v Sloveniji poleg dr. Žerjava (kar seveda ni čudno) še nekaj drugih, ki se držijo Pašića.

10. maja. Kralj je naročil radikalno Marku Trifkoviću, naj sestavi delovno vlado. Trifković je naročilo sprejel, se posvetoval s Pašićem in Pribičevićem glede pogojev, kateri naj se stavijo opoziciji za skupno vlado. Ti pogoji so, da se: 1. prekinе vsaka zveza z Radićevci in 2. da se izvede centralistična ustava do konca ter se povsod pobijajo protidržavni ljudje in to v prvi vrsti Radićevci. Opozicija bo imela sejo in stavila svoje pogoje. — Kralj je sprejel dr. Korošca, s katerim se je razgovarjal skoro dve uri, Ljubo Davidovića, dr. Spaha, Trifkovića, dr. Peleša in Ljubo Jovanovića.

12. maja. V naslednjem članku je pojasnjeno, kaj je Trifkoviću odgovorila opozicija. Ko je Trifković sporočil ta odgovor ministrom, so ga soglasno odklonili in Trifković je naročilo za sestavo vlade kralju vrnil. — Kralj je brzojavno poklical iz Berlina poslanika poslanika Balugdžića, ki naj mu svetuje, kaj narediti.

Pred sodišče!

Opozicija je odgovorila Pašiću in Pribičeviću na njih prošnjo, da vstopijo v skupno vlado, sledeče:

»Opozicijski blok načelno sprejema predlog o koncentracijski vladi. Ali preje nego preide v meritorno razpravljanje pogojev, ki so postavljeni za sodelovanje v vladi, izjavlja, da se iz koncentracije brez-pogojno izključujejo:

1. Vse skupine ali poedinci, ki so protivni iskrenemu in realnemu sporazumu med Srbi in Hrvati ter Slovenci. Blok smatra, da je sporazumu edina stvarna podlaga, na kateri se more konsolidirati naša država, zajamčiti na znotraj mir in z mirom tudi vsestranski napredek ljudstva in države,

2. Izročitev sodišču — ne glede na stranko — onih oseb, ki jih je javno mnenje že obtožilo, da so izvrševali in posredno ali neposredno pomagali korupciji v naši državi počenši od najvišjih funkcionarjev in njihovih najbližjih sorodnikov do najneznatnejših državnih uslužbencev. Samo temeljita, nepristranska preiskava in stroga sodba more odstraniti to težko bolezen naše dobe; samo stroga sodba lahko utrdi nedolžnost ali krivico onih, ki jih javno mišljenje tako uporno in neprestano označuje.

Poleg vsega tega smatra blok, da je dolžnost vlade, da takoj da dobro in urejeno administracijo s poštenim uradništvom brez ozira na strankarsko pripadnost. Vlada bo dolžna spoštovati vse državljanske in politične pravice, zagarantirane z ustavo in državnimi zakoni.

Sele, ko nam odgovorite na predpogoje, bomo prešli na razpravo o pogojih, ki ste nam jih postavili za pristop v koncentracijsko vlado.

Sodišča pa so se močje hudo prestrašili. Zakaj njihova vest je hudo obtežena. In korupciji se tudi nečejo pod nobenim pogojem odreči! Zakaj korupcija nesel! In sporazuma s Hrvati in Slovenci nečejo, ker bi jih ne mogli več izmozgavati.

Zato so liberalci in radikali rekli, da v tako vlado, ki bi tatove tirala pred sodišče, ki bi tatvino v državnih uradih neizprosno preganjala in ki se hotela sporazumeti s Hrvati in Slovenci, ne morejo iti.

Tako so si liberalci in radikali sami dal pravično izpričevalo.

Zakaj neizprosni boj proti velesrbstvu?

Slovenski liberalci, ki so prodali naš narod velesrbstvu in belgrajskemu centralizmu, na vse načine skušajo popisati centralizem in velesrbstvo kot edino rešitev slovenskega ljudstva in hočejo prepričati, da je neizprosni boj, ki ga bije SLS proti velesrbstvu in centralizmu, ne samo nepotreben, temveč škodljiv.

Na neštetih zgledih smo tekom let že dokazali, da velesrbstvo s pomočjo liberal-

VESELJE IN ZADOVOLJSTVO

sijo z obraza vsake gospodinjice, ko vidi snežno-belo perilo. Z lahkoto in malo denarja doseže to, ako kupuje vedno le

MILO „GAZELA“
katerega dobi v vsaki trgovini!

nega centralizma nas Slovence tako zelo odira, da niti v turških časih naše ljudstvo ni trpelo take škode kot danes. Velesrbstvo je napovedalo boj na življenje in smrt slovenskemu gospodarstvu. Čisto naravno: vse gospodarske žile hočejo napeljati v Belgrad in vsaka gospodarska moč, ki je daleč od Belgrada, se jim zdi nevarna. Od tod neprestan napor, kako veliko večino slovenskega premoženja spraviti v Belgrad in Srbijo — ko bodo Slovenci gospodarsko popolnoma na tleh, tudi politično ne bodo nič pomenili. In žal: slovenski liberalci in samostojneži so s svojim glasovanjem za centralizem pomagali, da so se danes že milijarde slovenskega premoženja preselile v Belgrad, kjer tvorijo znatno oporo belgrajskih kapitalistov in bank.

Posledica je, da pri nas vse, prav vse propada. V zadnjih tednih so priobčili listi seznam, kako strahotno hitro rastejo kmetški dolgi. Naši kmetški domovi bodo kmalu do vratu zadolženi, v Ameriko ljudje ne bodo smeli in čez 10 ali več let bo pri nas dobesedno dežela beračev, zakaj vse naše premoženje bo v rokah velesrbstva.

Da ima velesrbstvo, ki ga posebno Domovina in Jutro (oba od velebank plačana lista) s posebno vno širita, namen Slovenijo docela gospodarsko uničiti, se razvidi iz pobiranja davkov. Dočim n. pr. v Srbiji več davkov sploh ne pobirajo, druge pa odpuščajo, mora Slovenec plačati zadnji vinar, pa da ga iz kamna iztisne. Pretekli teden smo brali v »Slovenec« sledeč članek:

Propadanje Slovenije. Pod sedanjo vlado Slovenija tako strašno propada, kakor še nikdar popreje. Nove industrijske delavnosti ni nobene, vsi zavodi odpuščajo, množica brezposelnih raste in beraštvo se širi z grozno naglico, stavbena podjetnost je prenehala, na kmetih pa se vrsti rubežen za rubežni. Takih žalostnih prizorov naša dežela še ni videla, kakor te dni v vrhniškem okraju, kjer je rubežni živine zaradi neplačanih davkov moralo asistirati 40 orožnikov! Domači davkar je rajši odstopil, nego da bi vršil tako žalostno eksekucijo, tako da je moral priti davkar iz Škofje Loke. »Slov. narod« pa poje slavo vladi in hujška, da nezadovoljnost dela SLS! Kako ne bo ljudstvo čezdalje bolj nezadovoljno in obupano, ko se njegovo blagostanje zaradi neusmiljenega odiranja, ki mu je izpostavljeno, taja kakor sneg na solncu in ko preti nevarnost, da bo naša dežela in naše ljudstvo v 10 letih spravljeno splošno na beraško palico, ako pojde tako dalje!

Nimamo ničesar pridejati.

Ali pogledjmo našo bolnico. Velesrbska vlada ne da in ne da denarja in posledica

je, da je morala ljubljanska bolnica odpušiti več kot polovico bolnikov; še hujša usoda preti Studencu, kjer bodo morali spoditi dve tretjini umobolnih, če ne dobijo poviška. Ali naj jih domači žive pokoljejo? Z bolnikom se shaja, ali na umobolnega, ki je nevaren: kdo bo pazil? Kar je pa pri tem naravnost vnebovpijoče, je pa tole: *cela vrsta bolnikov plačuje zelo visoke oskrbnine. Vse te pa ne ostanejo bolnici, temveč romajo v Belgrad* — nazaj pa pride toliko, da mora polovica revnih bolnikov na cesto. Vnebovpijoče, slišite g. Žerjav, Domovina in Jutro — vi iskarioti in rablji slovenskega naroda.

Ali ta-le primer. Priobčimo kar dopis, ki ga nam je poslal neki posestnik.

Dragi »Domoljub«!

Prosim Te, prosi za nas merodajne za nujno pomoč!

Po toči in povodnji v minulem letu poškodovani prosimo vljudno merodajne faktorje za nujno pomoč. *Država ne da nič, vzela je pa po davkariji štirikrat več kakor lani v tem času.* Edino rdeči križ nam je dal precej podpore, za katero se mu toplo zahvaljujemo in ga priporočamo usmiljenim, da ga podpirajo. Pridelali nismo niti za seme. Voda je vzela mnogo sena in po blatila, tudi gnoj je vzela nekaterim in napravila v shrambah ogromno škodo. Pol leta že nestrpno čakamo na po nujnem predlogu naših poslancev od vlade dovoljeno pomoč, pa je ni nič. Naj nam vsaj to pusti davkarija, kar toča ni stolkla in voda uničila in odnesla. Škoda se je obakrat uradno cenila, toda čemu? Da imajo županstva več dela.

To iz obupa prihajajoče pismo govori cele knjige o gospodstvu velesrbstva in centralizma. Naši poslanci so z ropotom in skoro nasiljem izsilili iz velesrbstva zakon, da naj se pomaga po povodnji poškodovanim v Sloveniji. Zakon je bil sprejet, toda vlada, ki gazi zakone, kakor se ji poljubi, je pogazila tudi ta zakon. Pač pa meče milijone in milijone državnega oz. ljudskega denarja za svoje pristaše in časopise in oborožene bande.

Kdor ne izprevidi, da je v neizprosni boju proti velesrbstvu in centralizmu treba vztrajnosti do konca ali pa žalostno poginiti kakor pes na cesti, ta ni slep, temveč je izdajalec.

Najvarneje nalagajte denar v pupilarno varnem zavodu

Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani,

Dunajska cesta 32. (Hiša Zadrugne Zveze).

PO SVETU

Nemčija. V nedeljo, 14. t. m., so se vršile, kakor smo že zadnjič na kratko poročali, v Nemčiji volitve v državni zbor, ki pa niso razčistile težko zapletenega političnega položaja. Volitve so potekle mirno (o kakih nasiljih kot pri zadnjih italijanskih volitvah sploh tu ni govora), udeležba pa ni bila ravno najboljša. Kandidiralo je vsega skupaj 5300 kandidatov, dočim jih je pri volitvah leta 1920. samo 3200. Po uradnem izkazu je izid sledeči: Katoliški centrum je vsled svoje dobre organizacije in izbornega vrhovnega vodstva obdržal vse svoje pozicije; šteje 62 poslancev. Med izvoljenimi so znani nemški katoliški politiki: Marx, Spahn, Wirth in Fehrenbach. Najbolj klavarno so se odrezali liberalci (demokrati), ki imajo samo 24 poslancev. Socialni demokrati, ki so dobili pri prejšnjih volitvah 171 poslancev, so doživeli silen poraz, pri sedanjih volitvah so dobili le še 99 poslancev. Zelo pa so napredovali (na račun socialnih demokratov) komunisti, ki so prišli od prejšnjih 16 na sedanjih 61 poslancev. Stranka nemških nacionalcev (narodnostnih prenapetežev), katero vodi nekdanji Viljemovi general Ludendorff, je dobila 32 poslancev. 14 strank z 875.672 glasovi je ostalo brez poslanca, med njimi stranka narodnih manjšin, ki je dobila 133.628 glasov. Število mandatov znaša 471, za dva več kot l. 1920. Skupno število veljavnih glasov je bilo 29.257.116. V Parizu je izid volitev vplival precej neugodno. Angleži presojujejo položaj manj črnogledno, čeprav tudi ne skrivajo skrbi; zmerni krogi so vznemirjeni tako nad uspehi nacionalistov, kakor nad velikim napredkom komunistov. Ameriški listi so z izidom v splošnem zadovoljni; podobno tudi ruski. — V Nemčiji se danes največ razpravlja o tem, kdo bo novi kancler (ministrski predsednik), koga bo nemški drž. predsednik Ebert poveril, da sestavi novo vlado. Nemški nacionalisti upajo, da bo kancler iz njihovih vrst. Veliko se govori o tem, da postane novi kancler admiral Tirpitz ali pa knez Bülow. Proti Tirpitzu pa bodo najbrž nastopili Angleži, ki ga sovražijo radi njegove podmorske vojne. — Novi državni zbor se sestane koncem maja, do tedaj pa ostane na vladnem krmlu centrumaš Marx.

Zborovanje baltičskih držav v Kovnu. 6. t. m. se je pričelo v Kovnu gospodar- (Dalje glej na naslednji strani spodaj!)

Schicht

Pravo Schichtovo milo z znamko „JELEN“

prihrani čas in denar. Zadostuje, ako

s Schichtovim milom

2

samo enkrat po perilu potegneta, tam kjer morate z navadnim milom trikrat.

NOVICAR

d Krasno povest: Sovraštvo in ljubezen začne prinašati Domoljub v zadnji majniški številki. Povest slika poučne in v srce segajoče prizore iz kmetijskega življenja. Povest je daljša.

d Še vedno se lahko naročite na Domoljuba. Do konca leta stane 22 Din. Pišite dopisnico na naslov: Upravišтво Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica, da naročate Domoljuba do konca leta. Denar boste poslali po pošti, ki jo boste dobili v prvi številki Domoljuba, ki vam bo poslan.

d Naši vojaki in »Slovenski narod«. Sobotni »Narod« se pritožuje, da je Radičev duh tudi v armadi razširjen. Ves razburjen konča: »Še preblizu doma je za take tiče Macedonija! Škoda, ker nimamo zanje kakke prekmorske kolonije!« Naši ljudje zdaj lahko vedo, kaj bi se godilo z našimi vojaki, če bi dr. Žerjav dobil komando nad Slovenijo in državo. Nekateri pa še kljub temu naročajo, berejo in podpirajo »Domovino«, »Slovenski narod« in »Jutro«.

d Pozor! V Novem mestu je začel izhajati seveda samo do volitev nov list s starim imenom: »Dolenjske novice«, katerega namen je par ljudem pomagati do poslanskega mandata. Ker je zdaj najmanj primeren čas, da bi na račun edinosti slovenskega ljudstva par ljudi hotelo priti do komednega življenja, ki ga navadno te sorte poslanci peljejo, opozarjamo naše ljudi, naj list lepo vrnejo. List bo v začetku zelo nevtralen in nedolžno pisal, ko se bo pa ugneznil, bo povedal šele, kaj hoče in kdo da je. Med izdajatelji je bivši komunistični poslanec Lovro Klemenčič.

d Preberite današnji članek: Zakaj neizprosno boj proti velesrbstvu?

d Neverjetna podivjanost. Od sv. Katarine nad Medvodami nam poročajo: Vse surovosti in nečloveške, brezsrčne brezobzirnosti, ki se v nji odlikuje letos nova vrsta izletnikov v naš lep kraj, ne moremo popisati. Samo nekaj junaštev, ki so jih

sko posvetovanje med zastopniki vlad Latvije, Litve in Estonke. Razen gospodarskih vprašanj hočejo določiti na tej konferenci baltičske države svoje enotno razmerje do Zveze narodov. Vse tri države so republike. Latvija ima okoli 2½ milijona prebivalcev; glavno mesto je Riga. Litva ima 2 milijona prebivalcev; gl. mesto je Kovno. Estonka ima tudi okoli 2½ milijona prebivalcev; prestolno mesto pa je Revelj (ruski Kolivanj).

Pri volitvah na Francoskem, ki so se vršile v nedeljo, je dosedanja vladna večina poražena, in je zmigala opozicija. Politika napram Nemčiji se bo znatno izpremenila.

Avstralija. Dve avstralski državi sta te dni dobili delavsko vlado. Od šestih avstralskih držav, ki tvorijo avstralsko konfederacijo (zvezo držav), imajo doslej že štiri delavsko vlado.

doprinesli ti tajjenci božji in zaničevalci krvavih žuljev našega kmeta-trpina. V naši lepi, prenovljeni cerkvi, ki je po svojem novem, čisto moderno zasnovanem oltarju in enako slikanem presbiterju (prostor krog velikega oltarja) za vsakega ljubitelja umetnosti kar moči važna, v cerkvi so ti tolovali vrgli po tleh težki velikonočni bronasti svečnik, sveča se je pri padcu razbila in v kose razletela. Kar so imeli naši ljudje ob potih pripravljenih drv, butar, za dom in za prodaj, so jim vse razmetali in v dolino zvalili. Nekemu gospodarju (Florcu) so poleg vse druge škode zvalili v dolino kup hlodov, ki jih je z veliko težavo in z ogromnim naporom zvelkel k poti, da jih odtod zvozi naprej. Da so imele te podle duše četrt ure surove zabave, bo moral siromak trdo delati, da hlode zopet nazaj pripravi. In to zdaj, ko je drugega dela v izobilju. Da se jim ne smili ne travnik, ne njiva, ko gazi po najlepšem žitu in ga uničujejo, ni tako čudno, bolj čudno je to, da so oboroženi; ljudje, ki so zapazili, kako škodo jim delajo, so jih šli preganjati, pa so jim potepuhi grozili z revolverji. Za zdaj jim je sicer uspelo, toda na potrpežljivosti naših ljudi ne kaže grešiti; če se bodo taka divjaštva ponavljala, se ljudstvo pripravlja, da poseže po primernih sredstvih samoobrambe. Če kdo odnese na lastno kožo pisan spomin na svoja pobalinska »junaštva«, naj ve, da so naši mirni Katarinci krotki in blagi; tudi imajo poštene in mirne izletnike radi in jih spoštujejo; nič se pa čuditi, če jim ob takih bolečih krivicah zavre kri in si pravico sami in po svoje naredijo. »Domovino« in »Jutro« prosimo, da te vrstice ponatisneta, da jih bodo pravi krivci brali in si stvar k srcu vzeli, če niso popolnoma podivjani.

d Iz slovarja brezverske Domovine. Kako mora pisava surove in brezverske Domovine podivjati lastne brave, naj se presoja iz sledečih psokv, ki jih nameče samo 19. številka letošnje Domovine: jezuitsko hujskanje, zapeljivci, zatiralci, pustolovci in sleparji, rovarji in hujskači, besneča duhovščina, cunja, tolovali, stekli psi, žganjarji, telebani, falot, zlobni mazač, Marijine device! In to v eni sami številki!

d Poboji in umori se silno širijo. Velik vzrok je poleg alkohola brez dvoma v tem, ker svobodomiselni časopisi dan za dnem ubijajo v ljudstvu vero v Boga, se norčujejo iz božjih in cerkvenih zapovedi, iz molitev, zakramentov, izrivajo vero iz javnosti, proslavljajo nemoralnost, prinašajo nenravne inserate in nespodobne romane in s tem v veliki meri širijo surovost, brezčutnost in podivjanost med ljudstvom. Zlasti na Štajerskem, kjer so svobodomiselni in brezverski časopisi zelo razširjeni, ta surovost nevarno napreduje. Krščanske organizacije, ki se z vso silo trudijo, da se ta surovost iztrebi iz našega ljudstva, stojijo pred veliko in težko nalogo. Tu ne pomagajo samo predavanja in ustanavljanje dobrih in poštenih družin (v

obliki društev) temveč tudi odločen boj proti alkoholu in svobodomiselnemu časopisu, ki največ delata za poeurovelost našega ljudstva.

d Uradno nasilje. Vdova kmetica Marija Vidmar iz Jarš pri Ljubljani ima hišico, v kateri stanuje s svojo nečakinjo. Pod streho ima edino shrambo, kjer more hraniti svoje pridelke (žito, fižol, mast, meso, moko, semena itd.). Sedaj pa ji je ljubljansko okr. glavarstvo siloma vzelo to shrambo za stanovanje nekemu zasebnemu uradniku. Ker ni imela svojih pridelkov kam spraviti, jih je pustila v shrambi. Pa so prišli orožniki ter z grožnjo, da jo bodo prebodli, zahtevali od nje ključ od shrambe. Vsled neumestne grožnje je žena dala ključ in iz strahu padla v nezavest in še danes bolna leži. Orožniki so takoj dali po dveh najetih delavcih znositi vse iz shrambe v vežo, kjer še danes stoji, ker žena nima kam shraniti. Pri vsem tem so orožniki zahtevali od nje za delo 400 kron za delavca, ki jih je žena morala takoj plačati. Za reveža seveda velja najstrožji zakon, ljubljanski bogataši pa se lahko šopirijo v desetih sobah.

d Boj proti Cerkvi. Komaj je prosluli Pribičević sedel na ministrski stolec, že je začel boj proti Cerkvi. Kar na svojo roko — brez vednosti škofištva, celo brez vednosti šolske oblasti v Sloveniji je prestavil kateheta Žužka iz Kranja v Kočevje in mu celo prepovedal, da niti na dan birne in škofove vizitacije ne sme v šolo. In zakaj. Samo zato, ker je g. katehet vodil Marijin vrtec in Orliče, kjer je otroke krščansko vzgajal. Sicer je vprav Pribičević vedno in vedno pritiskal na učitelstvo, naj tudi izven šole prosvetno dela. No, in g. Žužek je delal, ter je bil zato preko duhovske oblasti, ki edina ima reči končno besedo, prestavljen. Seveda se je škofištvo takoj pritožilo v Belgrad radi tako grdega kršenja postav. Naši ljudje pa naj tudi v tem vidijo, kako je glavni in edini namen dr. Žerjavove stranke boj proti Cerkvi. In ker se more ta boj izpeljati edino le s pomočjo svobodomiselnega Belgrada, zato dr. Žerjav za vsako ceno zahteva in podpira centralizem.

d Pazite! Po deželi hodi neki vsiljiv Hrvat, ki nabira naročnike za povečanje fotografij. Vsiljivca vrzite na cesto, ker imamo dosti domačih obrtnikov.

d To vam je poštenjak! Samostojni general Ažman-Medved iz Lesec ne uživa baš sijajnega ugleda. Te dni pa se je vršila pred ljubljanskim sodiščem obravnava, ki je pokazala g. Ažmana v dokaj žalostni, za samostojnega voditelja ne preveč častni luči. Stvar pa je ta-le: Ažman je napisal in priobčil s svojim polnim podpisom v »Narodnem dnevniku« članek, v katerem sramoti župana Resmana iz Radovljice. Ko pa je župan Resman radi tega poklical Ažmana pred sodišče, je resnicoljubni Ažman kratkoma utajil, da bi bil on sestavil in napisal ali celo podpisal oni članek, češ:

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

saj jaz, ki imam komaj dva razreda ljudske šole, niti sposoben nisem, da bi kaj takega skupaj spravil. Glede na ta Ažmanov zgovor pa je Resmanov zastopnik dvignil obtožbo tudi zoper odgovornega urednika »Narodnega dnevnika«. Ta pa je že z ozirom na ugled svojega lista moral priznati, da je Ažmanov zgovor zlagan, da je namreč Ažman članek sam sestavil in napisal in tudi podpisal ter ga prinesel še za tisk pripravljenega v uredništvo. Glede na to je Ažman moral pri naslednji razpravi priznati, da je pri svojem prvem zaslišanju laгал. — Na predsednikovo vprašanje, jeli bil že kdaj kaznovan, pa je Ažman vnovič pokazal svojo resnicoljubnost in se odrejal, da še ni bil nikoli kaznovan. Prepričati pa se je moral zopet, da je resničen ljudski pregovor, ki pravi, da ima laž kratke noge. Oglasil se je Resmanov zastopnik dr. Natlačen, ki je opozoril senat na kazenski list in glej jo smolo, v kazenskem listu je bilo res tako zapisano, da je bil Ažman že enkrat kaznovan radi tepeža. Ker Ažmanu drugega ni preostajalo, je nato brez vsake daljne debate priznal, da je že bil predkaznovan. — Potem se pa samostojneži čudijo, da nimajo nobenega ugleda med ljudmi. Kako pa naj ga imajo, če trpe tako ljudi na vodilnih mestih!

d Cerkev na Rakovniku. Dogotovljeni so v surovem zidu že vsi oboki, le v absidi bo še nekaj dni dela. Takoj po prazniku Marije Pomočnice se bo začelo z ometavanjem. Zunaj so tudi že pričeli odstranjevati stranske odre in snažiti zid. Pri stolpih se je dosegla višina lin. Krasni veliki oltar je že v delu, istotako prižnica in obhajilna miza. Okna so naročena. — Vse dobrotnike naj doseže topla zahvala z obilnimi milostmi Marije Pomočnice.

d Bogataš iz Palanke v Kamniku. V Kamniku se je pred Veliko nočjo pojavil 30 do 35 letni možakar. Oglasil se je tudi pri Podlesnikovi družini v Podgorju. Pravil je, da je lastnik velikega mlina v Palanki, da pa mu je trenutno zmanjkalo denarja. Ker namerava skleniti veliko kupčijo, je prosil Podlesnikarja, če bi šel on v Palanko po denar. Napisal mu je pismo na svojo mater v Palanki. V pismu je naročil materi, naj izroči Podlesnikarju poldrug milijon dinarjev, da mu jih ta prinese v Kamnik. Podlesnikarju je obljubil 200.000 kron nagrade. Podlesnikar je verjel in se s pismom odpeljal v Palanko. Seboj je vzel le toliko denarja, kolikor je mislil, da ga bo rabil za pot do Palanke. Med tem se je pa tujec nastanil pri Podlesnikarjevih in o praznikih pridno jedel potico in šunko. Podlesnikarjeva žena mu je na prošnjo dala precej denarja »na račun«. Ko se je Podlesnikar pripeljal v Palanko, je zaman iskal tujčovo mater. Oglasil se je pri orožnikih, pri občini, pa je nikjer niso poznali. Spoznal je končno, da ga je tujec pošteno potegnil. Ampak, kaj sedaj. Denarja je vzel s seboj le za pot do Palanke in tako je ostal čisto brez solda. Poznal ga ni nihče. Končno se je Podlesnikarja usmilila poštna uradnica, ki je iz svojega založila pristojbino za brzojavko, v kateri je prosil svojo ženo, naj mu brzojavno nakaže denar da bo mogel domov. Denar je prišel in Podlesnikar se je odpeljal proti domu. Med-

tem je pa tudi bogataš iz Palanke izginil iz Kamnika. Z njim pa je pri Podlesnikarjevih izginila tudi zlata ura, 2 zlata poročna prstana, zapestnica z gumbi, 2 srebrni moški uri, zlat ščipalnik in nekaj perila. Oškodoval je še tudi nekaj drugih strank. Možakar je star 30 do 35 let, precej velik in je čedno oblečen. Govori hrvaško in sicer precej hitro. Orožništvo predrznega goljufa pridno zasleduje. Ker se mu je v Kamniku tako gladko posrečilo, bo gotovo še kje drugod poskušal svojo srečo. Zato opozarjamo ljudi, naj bodo previdni.

d Umrl je v Vremah na Krasu župnik g. Mirko Rodič, star 40 let. N. p. v m.

d Smrtna nesreča. Dne 7. maja je brzovlak, ki vozi ob 5. uri popoldne proti Zagrebu, povozil do smrti Nežo Gracer iz Leskovca, župnije Rajhenburg, in sicer na železniškem prehodu v Vranjek. Vračala se je iz sejma v Sevnici ter je bila vinjena.

d Smrtna nesreča s avtomobilom. Pri Velikem Mraševem na Dolenjskem se je zgodila pred dobrimi štirinajstimi dnevi strašna nesreča. Ljudje so videli avto, ki je drl z neznanosko silo. Bilo je na njem več ljudi. Z vso silo se zaletil v gozdu v drevo. Šofer in njegova žena sta se pobila smrtno. Državni avto, ki vozi pošto, jih je odpeljal v bolnico, kjer sta podlegla. Prizor je bil grozen. Na šipi se je poznala koža in lasje nesrečne žene vsled strašnega udarca. Ostali so menda lahko ranjeni. Vzrok je nenadno pokvarjenje motorja.

d Toča in strela. Iz Hrasta pri Vinici se nam poroča: Kakor drugod je tudi pri nas strašila toča in strela. Strela je udarila v poslopje Franceta Karin, tako da je ogenj uničil hišo in gospodarska poslopja. Škoda je velika. Toče smo imeli toliko in tako debele, da jo je bilo videti še drugi dan.

d Ogenj. Dne 4. t. m., na god sv. Florijana, okoli četrta na eno ponoči je začelo goriti gospodarsko poslopje Antona Žgajnar, posestnika na Malem Lipoglavem hiš. štev. 2, župnija Lipoglav (vas pri župni cerkvi), p. Šmarje-Sap. Siloviti ogenj je imenovanemu uničil dva poda, kaščo, dvojne svisl, vse gospodarsko orodje, ves živč in obleko. Škoda je ogromna, a zavarovalnina malenkostna. K sreči ni bilo veta in je kmalu po izbruhu požara začelo deževati. Sicer bi bila vsa vas eno samo veliko pogorišče. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Usmiljena srca se prosijo, da revožu, ki je v veliki denarni stiski, priskočijo na pomoč.

d Požar je upepelil hišo in gospodarsko poslopje Heleni Kovačič v Žizmaricah pri Sodražici. V ponedeljek zvečer ob enajstih je začelo goriti v podstrešju, ogenj se je naglo razširil, toda velika spretnost novega gasilnega društva je pod vodstvom gas. načelnika Fr. Pinča neumorno delovalo s takim naporom, da so rešili vsa poleg stoječa poslopja, posebno pa Pogorelec skedenj s slamo krit, ki stoji prav tik pol metra od pogorele šupe. Bile so male stavbe, toda kljub temu je cenjena škoda na 28.000 Din.

— Truplo tašče ukradli tatovi. V okolici mažarskega Arada vzhodno od Subotice je neki kmet kral svinje. Pri tej priliki je bila domača slovesnost, h kateri so bili vabljene tudi sosedni znanci. Ko se je po pojedini razvila

zabava, se je pa zgodilo, da je v kuhinji umrla kmetova tašča. To je kmetu zelo prestrašilo, če toliko smrt, nego to, da bo sedaj konec zabave. Sklenil je, nesrečo prikriti gostom, ki so se mirno veselili naprej, jedli svinjino s papriko, pili vino in plesali čardaš ob zvokih ciganske muzike. Kmet pa je sam skril mrtvo truplo, da bi ga nihče ne opazil, v veliki čeber za perilo ter pokril s plahto. Ko so gostje odšli, se je drugo jutro kmet spomnil na nesrečo ter šel da mrtvo taščo spodobno spravi na mrtvaški oder. Toda čebra ni bilo več. Po noči so neznani tatje vkradli čeber, misleč, da je v njem nasoljena svinjina. Dogodek je mož naznanil orožnikom, pa doslej še niso našli sledu ne o tatovih in ne o taščinem truplu.

d Bratomor. Iz Sevnice poročajo: V nedeljo zvečer, 4. maja sta bila pri svojem starem očetu Jazbecu na Žigirškem vrhu, brata Martin in Ivan Božič. Po malem prepiru popade Martin kuhinjski nož, ga zasedi Ivanu v vrat in mu prereže goltanec in sapnik. Poklicani zdravnik mu ni mogel dosti pomagati ter je Ivan umrl v ponedeljek 5. maja. Cela fara sevnška je razburjena vsled tega zverinskega dogodka. Dne 7. maja so orožniki dobili morilca, ki se je v okolici potikal. — Veliki teden, v sredo, so našli v gozdu na »Gobovcih« obošenega nekega moškega iz Savinjske doline.

d Predznaki kuge na Angleškem. V zadnjih mesecih se je na Angleškem začela širiti spalna bolezen. Ta kuga se vedno bolj širi. V januarju se je ugotovilo 75 slučajev te bolezni, februarja že 217, marca 468 in v prvih treh tednih aprila pa že 649. Kakor izjavljajo zdravniški izvedenci, so to prvi znaki kuge, ki ji vsa sredstva ne morejo blizu iz enostavnega razloga, ker ni zdravil, ki bi ji mogla preprečiti širjenje. Vidi pa se, da so vasi pred to boleznijo bolj varne kot mesta. Najhujši so slučaj, ki se pojavljajo na zapadu. Neki zdravnik zdravstvenega odseka je izjavil: »To je najnevarnejša kuga.« Od zapadnih slučajev umre 25—50 odstotkov, a o ostali še ni dognano, v koliko so ozdravljeni.

d Brezposelnost na Češkem raste. Na skupščini češkoslovaških industrijcev se je ugotovilo, da je znašalo število brezposelnih v celi državi koncem februarja 195.000, dočim jih je bilo koncem novembra 175 tisoč. Največ brezposelnih je v predilni industriji — 110.000.

d Krahi. V Avstriji propadajo banke druga za drugo. Tako da bo predložen zbornici zakonski predlog, naj se uradno zatvori okrog 450 bank. Bančni uradniki stavkajo, banke pa nimajo denarja, mnoge v zadnjem obupu špekulirajo. Istotako propade mnogo trgovcev, ljudje pa neprestano zahtevajo povišanih plač, dasi dobivajo razmeroma isto plačo kot pred vojsko, a hoče vsakdo neprimerno boljše živeti kot pred vojsko. Zato so vse kavarne in restavracije vedno polne stavkujočih.

d Večja čebela. Amerikanci niso zadovoljni z današnjo čebelo in njenimi uspehi. Hočejo, da mora biti ameriška čebela večja in odpornejša in mora prinašati toliko medu, da bodo lahko ves svet zalagali z njim. Neki čebelar Safernire je napisal v nekem listu članek, v katerem trdi, da je izdelal večje sato ve kot so čebelini. Uspeli tega je bil, da so bile tudi čebele večje in

so mu prinesle več medu. Amerikanci imajo svoje čitatelje za velike lahkoverneže.

d Raketa na mesec. Amerikanski tehnik Godar je izdelal raketo, katero misli poslati na mesec. Izstrelil jo bo s posebno, ogromno, topu podobno napravo proti mesecu. Začetna brzina bo znašala 11 km na sekundo, letela bo 36 ur in če bo padla na mesec, bo povzročila svetlobo, ki se bo z daljnogledi videla tudi z zemlje.

MED BRATI IN SESTRAMI.

30letni jubilej katol. delavske družbe v Idriji. Preteklo nedeljo je skromno praznovala prva slov. katol. del. družba v Idriji svojo tridesetletnico. Kat. del. družba v Idriji je bila prva organizacija, ki se je ustanovila kot plod I. slov. katol. shoda. V vsem svojem 30letnem obstanku je vestno vršila svoje važno kulturno poslanstvo, vse krščansko socialno, kulturno in

Ljubljani v naših večjih primorskih krajih koncerte. V nedeljo 11. t. m. sta koncertirala v Postojni, v torek 13. t. m. v Trstu, v četrtek 15. t. m. v Gorici in v nedeljo 18. t. m. v Vipavi. Koncertista sta upoštevala razmere naših bratov in sta sprejela v program tudi pesmi, ki so tudi za glasbeno manj izobraženo publiko dostopne in razumljive. Tako imajo naši bratje priliko slišati najboljšo, kar nam lahko nudi naš narod v glasbenem oziru.

Poučen izlet idrijske trgovsko-obrtno šole v Trst. V četrtek 8. t. m. je napravilo okrog 80 dijakov idrijske trgovske obrtne šole poučen zlet v Trst.

Dramatična šola v Gorici. Dramatičen krožek v Gorici otvori 15. t. m. dvomesečni večerni dramatični tečaj, ki ga bo vodil strokovnjak.

Spopolnjevalni tečaj za poklicne šivilje se je 5. t. m. otvoril v Gorici na po-

vršitvi študij odslužiti svoj rok. Dijaki se vpoklicujejo, kakor znano, vsako leto v avgustu. Upamo, da se posreči našim poslancem izposlovati oprostitev tudi za dijake, ki so že služili v bivši Avstriji.

v Za hranilce. Do konca aprila so morala županstva predložiti vojnemu okrožnemu poveljstvu dokazila za one, ki so kot hranilci oproščeni vojaške službe in, kateri niso že v januarju predložili dokazil, da res izvršujejo svojo dolžnost. Vsi tisti, ki nimajo več pravice do oprostitve ali ki kljub ponovnim pozivom še sedaj niso predložili zahtevanih dokazil, bodo v najkrajšem času vpoklicani.

v Nezakonski sinovi so tudi lahko oproščeni vojaške službe kot hranilci matere, ako mati nima drugega hranilca in ne plačuje čez 20 Din davka. Seveda je mladenič le tedaj in toliko časa oproščen, če v resnici vrši dolžnost hranilca.

v Vprašanje. Moj prvi sin je pogrešan izza svetovne vojne, drugi pa je bil vpoklican na polni rok. Prvenci (edinci) imajo menda pravico do skrajšanega roka. Zakaj se mojemu drugemu sinu ne dovoli skrajšan rok, ko prvega gotovo ne bo več domov? — I. U. S.

Odgovor. Najbrž prvi sin še ni bil pri sodnji za mrtvega proglašen in se tedaj še vedno smatra za živega. Vložite pri deželni sodišči prošnjo, da se pogrešani sin proglasi mrtvim. Ko bi sodišče omenjenega proglasilo za mrtvega, tedaj pa vložite pri vojnem okrožnem poveljstvu prošnjo, da se drugemu sinu dovoli skrajšan rok.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

najboljše

z ozirom na višino zneska in odpovedni čas

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker posreduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbene delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišče in zemljišče v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštah položnicah. 5881

ZOPER SLABOKRVNOST

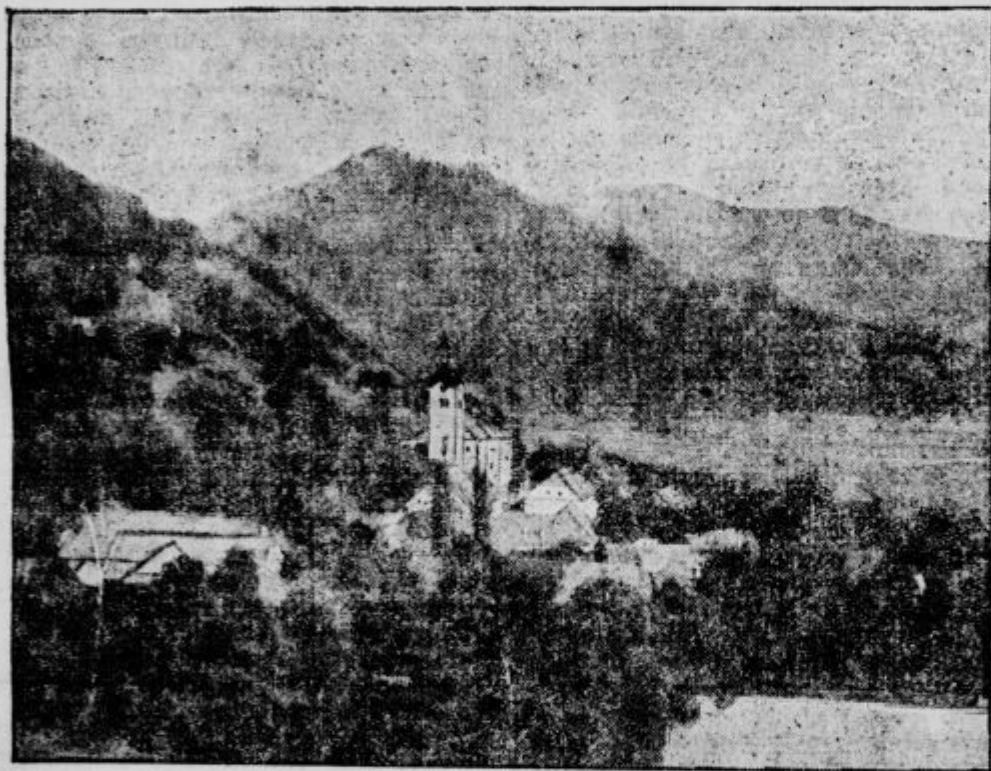
SLABO PREBAVO in OSLABELOST vsake vrste priporočajo zdravniki najbolj »AROMATICO ŽELEZNATO TINKTURO«, ki jo izdeluje lekarna »Pri angelu varhu« na Vrhniki. — Je izvrstnega okusa, ne kvari zob in jo uživajo odrasli in pa otroci z najboljšim uspehom. 1 steklenica (pol litra) stane 20 Din. Razpošilja se vsaka količina, priporočljivo pa je zaradi cenejše poštne naročiti vsaj 3 steklenice naenkrat. Zahvale na razpolago! Pišite na lekarnarja HOČEVAR-JA na VRHNIKI!

Najboljši šivalni stroji in kolesa

Gritzner za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi

edino pri Josip Detelinc

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika stotim potrebaščin za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje. Galanterije in vse drobno blago.

Seice pri Škofji loki: v nedeljo 18. maja se bo vršilo slovesno odkritje spominskih plošč v čast in spomin 117 padlim vojakom iz selške fare.

prosvetno delo idrijske kotline je bilo do pred vojne osredotočeno v njej. Vsled razmer, v katerih se danes nahaja vse društveno življenje v Julijski Benečiji, pa družba danes ne more vršiti več tega, kar je do vojne. V okvirju družbe obstoji danes močan (50 grl) pevski zbor, orkester s svojo godbo na pihala in bogata knjižnica, katere se zlasti mlajši člani pridno poslužujejo. V duhu se spominjamo tudi mi tostran meje tega jubileja in iskreno želimo, da bi bilo družbeno delo bogato blagoslovljeno tudi v bodoče v blagor naših zatiranih bratov.

Odlična slov. pevca na Primorskem. Gospa Thierry-Kavčnikova in g. Julij Beteto, oba člana ljubljanske opere prirejata v teh dneh v družbi z g. Srečkom Kumarjem, pevovodjem Glasbene Matice v

budo zavoda za pospeševanje male obrti. V ta tečaj se morejo vpisati le šivilje, ki so prekoračile 18. leto.

Mizarški spopolnjevalni tečaj v Solkanu se je otvoril 13. t. m. in se udeležuje okrog 25 tečajnikov.

VOJASKE ZADEVE.

v Naše vojaške in fante opozarjamo na notico v Novičarju: Naši vojaki in »Slovenski narod«.

v Oprostitev letnika 1899. Na ponovna vprašanja z raznih strani, če so oproščeni tudi dijaki rojeni l. 1899., ki jim je nastop vojaške službe preložen do konca študij, smo se tozadevno obrnili na pristojno mesto. Sporočilo se nam je, da za dijake letnika 1899 naredba o oprostitvi ne velja, ampak da bodo morali po do-

POLITIČNI · ZAPISKI

+ Shod zaupnikov SLS se je vršil v nedeljo na Brdu pri Lukovici in za Moravce pri g. Bergantu v Krascah. Oba shoda sta bila prav dobro obiskana in so zaupniki po poročilu urednika Smodeja o razvoju in sedanjem stanju političnega položaja navdušeno odobravalii možato in dosledno politiko Jugoslovanskega kluba in njegovega dičnega načelnika dr. Korošca. Na Brdu je govoril tudi tajnik Stokovne zveze Žužek, ki je imel prej lepo uspel javni shod v Krašni. Vse ljudstvo z zanimanjem zasleduje borbo opozicionalnega bloka proti bloku korupcije in nasilja ter pozdravlja močan odpor, ki se je pojavil tudi v srbskem narodu proti predstavnikom sedanjega režima.

+ Zborovanje v št. Lampertu. V nedeljo dopoldne je posl. Kremžar v št. Lampertu nad Zagorjem imel sestanek z volivci, katerim je poročal o gospodarskem položaju Slovencev v državi, o gospodarski, socialni, kulturni in politični potrebi avtonomije ter o boju za njo. Volivci so odobravalii delo svojih poslancev ter so pripravljani za boj v dosego svojega cilja.

o S krvjo. Pašić res hoče s krvjo braniti korupcijo in velesrbsko izmозgavanje Slovencev in Hrvatov. Na shode, ki so jih v nedeljo prirejali demokrati, je pošiljal oborožene bande, ki se shode s silo razbijali.

p 13 odlikovanj vrnjenih. Od vlade plačani banditi so napadli zemljoradniški shod v Morinu v Banatu. Poslanca Vujića so banditi pretepli in ga potem še okradli. Vujić je zaprosil pri kralju za avdienco, da mu vrne 13 odlikovanj, ki jih je dobil kot vojak na srbskih frontah.

p Dr. Žerjav pošilja okrožnice, kjer naroča slovenskim odpadnikom, da naj male stranke, med temi tudi Prepeluha, puste pri miru, ker vse te pomagajo razbijati SLS, ki se najhuje bori za pravice Slovencev. Torej sta v razbijanju slovenske fronte velesrba dr. Žerjav in Prepeluh s svojim Avtonomistom iste misli.

Tablice za tombolo

v blokih po 50 komadov, cela serija 5000 tablic, priporoča tiskarna J. KRAJEC nasl., Novo mesto.

NAZNANILA

n Proslava 15letnice Orla na Ježici 18. t. m. se bo izvršila po sledečem sporodu: Ob 2 sprejem bratskih društev; ob 1/23 skušnja za nastop; ob 3 litanije v podružnični cerkvi sv. Jurija; ob 1/24 pričetek javne telovadbe na Šafarjevem vrtu v Stožicah. Spored telovadnih točk je sledeči: proste vaje članov in članic, proste vaje obeh naraščajev, vaje na orodju, krožkove vaje, nastop gostov in zaključna skupina. Pri prireditvi sodeluje godba Mladinskega doma iz Ljubljane. Po končani telovadbi prosta zabava, za katero je vsestransko poskrbljeno. Vabimo vse prijatelje, da v obilnem številu prihitite k tej naši proslavi. Bog živil

n Izobraževalno društvo v Borovnici ponovi dne 18. maja igro »Miklova Zalac ob pol 4 popoldne. Pri igri nastopijo tamburaši. K obilni udeležbi vabi odbor.

n Odlila je neznanomak 28 letna Ljudmila Mrhar iz Stanečič. Morda je kje v službi. Kdor bi kaj o njej vedel, naj sporoči njeni materi: Poloni Mrhar, Stanečiče 43, p. št. Vid nad Ljubljano.

n Lučine. Naše kat. prosvetno društvo vprizori dne 18. maja popoldne ob pol 3 igro: »Črnošolec. Pričakujemo obilne udeležbe. Prijatelji pošene zabave pridite pogledati!

n Euharistični shod sa kamniško dekanijo se bo vršil 12. in 13. julija v Grobljah. Natančnejši sposed objavimo kasneje.

Izvršilni odbor Okrožja kmetskih zvez v Novem mestu ima prihodnjo sejo v ponedeljek, dne 19. maja ob 9 dopoldne v tajništvu SLS v Novem mestu. Udeležba članov odbora brezpogojno potrebna. — Okrožje kmetskih zvez v Novem mestu.

n Tajništvo SLS v Novem mestu prosi predstavnike in namestnike naših volivnih skupin v občinah črnomeljskega in novomeškega okraja na važen sestanek, ki bo v ponedeljek, dne 26. maja točno ob 9 dopoldne v novomeškem tajništvu SLS v Krajčevi tiskarni.

n Okrožje kmetskih zvez v Novem mestu vabi svoje odbornike k seji, ki bo v ponedeljek, dne 2. junija ob 8 dopoldne v tajništvu SLS v Novem mestu (tiskarna Krajec). V smislu okrožnega pravilnika spadajo v okrožni odbor tudi načelniki in tajniki Okrajnih kmetskih zvez.

n Begunje pri Cerknici. Zadnjo nedeljo v maju, dne 25. t. m., se vrši pri podružnici Matere božje v Bezuljaku posvečenje treh novih bronastih zvonov. Začetek ob 10 dopoldne. K lepi in redki cerkveni slovesnosti so vsi okoličani uljudno vabljani.

n V Preddvoru nad Kranjem priredi ljudski oder kat. prosv. društva »Preddvore« na praznik Vnebohoda dne 29. maja točno ob pol 4 popoldne v društveni dvorani krasno zgodovinsko igro s

petjem v 5 dejanjih »Dekle z biseric. Okoličani vabljani. Vstopnice se dobe v predprodaji.

Konjskim trgovcem in kupcem se naznanja, da se v trgu Sodražica ob vsakem semnju vrši tudi konjski semenj. Ker bo 15. maja velik letni semenj, se vabijo kupci in prodajalci, da se ga udeležijo! Prostor ugoden, železniška postaja Zlebič, od ktere je do trga le 5 km.

n V nedeljo, dne 18. maja v Selca pri Škofji Loki! V župniji Selcih nad Škofjo Loko je padlo v svetovni vojni 117 vojakov, 25 jih pa še sedaj pogrešajo. Tem svojim rojakom, katerih kosti počivajo daleč od doma v tuji zemlji, so postavili Selčani lep spomenik: vzdilali so jim na pokopališču dve spominski plošči z imeni vseh padlih vojakov. Plošči bodo odkrili v nedeljo, dne 18. maja ob desetih dopoldne. Pri tej priliki se bodo zbrali v Selcih ne samo domačini, ampak tudi bivši vojniki ob blizu in daleč. Brezdvomno bo zgledu Selc sledilo še mnogo drugih župnij. Saj so stroški za tak spomenik razmeroma majhni. Obe plošči sta veljali 1500 Din, vsaka črka pri imenih pa 2 Din, skupaj 4500 Din. Izletniki v Selca si lahko pri tej priliki ogledajo še Krekovo spominsko ploščo in grobni spomenik Krekove matere. Vsak udeleženec bo odšel s prireditve s sklepom: Tudi padli vojniki iz naše občine ne smejo ostati pozabljeni, tudi pri nas jim postavimo vsaj skromen spomenik!

n Praznik Marije Pomočnice se bo obhajal letos na Rakovniku dne 24. in 25. maja. Dne 24. bo ob pol 6 popoldne slavnostna akademija pri lurski votlini, ob 9 zvečer pa spreved z lučkami — Dne 25. maja bodo sv. maše deloma v kapelici, deloma na prostem. Procesija se razvije pri lurski votlini in se konča na srednjem zavodovem dvorišču. Pred procesijo govori ž. g. kanonik dr. Klinar.

n Ribarski tečaj. V Kostanjevici na Dolenjskem se vrši pri odnotnem gozdnem oskrbništvu tečaj za gozdne in lovskie čuvaje in v zvezi z istim tudi tečaj o ribarstvu in sicer v času od 1. julija do 12. julija 1924. Sporazumno z direktorju šum se določa, da se tega tečaja lahko udeležijo tudi ribniški čuvaji in sploh zainteresirane, ki se zanimajo za ribarstvo in ribogojstvo. Za omenjeno število udeležencev je preskrbljeno za stanovanje in hrano po režijskih stroških. Potrebniim vdeležencem se bodo podelile tudi podpore. Prijave kakor tudi prošnje za podporo, katerim je priložiti ljudskoškolsko izpustnico, npravstveno in ubožno izpričevalo ter morebitno izpričevalo gospodarja, pri katerem je prosilec uslužben, je vložiti pri ljubljanskem velikem županu najkasneje do 1. junija 1924.

V vsako hišo »Domoljuba«!

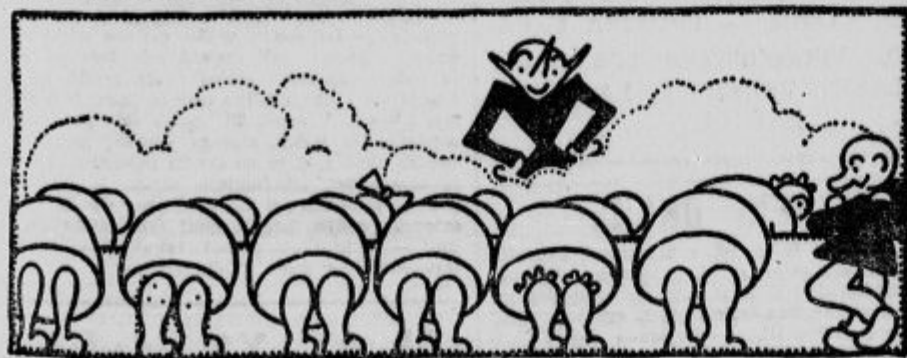
NE NAROČAJTE, NE KUKUJTE IN NE BERITE ČASOPISOV, KI SO ODPADLI OD VERE IN NARODA. TI ČASOPISI SO V PRVI VRSTI »DOMOVINA«, »JUTRO«, »SLOVENSKI NAROD«.

SLABOST? SLABO SPANJE? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafaidi Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganjel S pakovanjem in poštino 3 dvojnat ali 1 specijalna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specijalnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 16, Hrvatsko. 7722

Najboljša OPEL - KOLESA

prvovrstna znamka, se dobe po brezkonkurenčni cenil pri tvrdki O. ŽUZEK, Ljubljana, Sodna ul. 11.

PRODA SE iz proste roke PRITLIČNA HIŠA z vrtom in 3 parcelami gozda v bližini Stare Loke. — Več se poizve pri: FR. RUPAR kovač, Škofja Loka, kap. predmestje št. 16. 2581

VII. Podjetna brata zdaj sta vrela veliko pralnico odprla,

* hjer noč in dan perice zale
* so z mlio »Zlatorog« tu prale.
Nedoljevanje sledi.

SIROM · DOMOVINE

MORAVČE.

V dneh od 27. aprila do 4. maja smo obhajali sv. misijon. Vodili so ga č. g. lazaristi, superior Eržen, dr. Knavs in Savel. Zadnje je prišel še g. Tumpej in imel poseben poduk za mladeniče. Farani so se udeleževali pridig in cerkvenih pobožnosti v prav obilnem številu. Prav veličastno je bilo v nedeljo zjutraj skupno sv. obhajilo za vso župnijo, za red pri obhajilni mizi so skrbeli Orli. Bog daj, da bi sv. misijon obrodil bogate sadove. — V nedeljo 18. maja namerava orlovski odsek pokazati pri svoji akademiji kar se je naučil tekom zime. — Blizajo se občinske volitve za vse občine v moravski dolini. Pravijo, da nasprotiki že vabijo svoje ožje somišljenike na sestanke, da bi jih vzpodbudili za živahno agitacijo za svojo stranko. Ne moremo jih imeti tako zaslepljene, da bi mislili, da bodo

je bil izvoljen za župana od naše stranke. Ker pa ve, da sedaj ne bo več, se hoče vzdržati s tem, da sestavlja svojo listo in seveda tudi trdi, da je še vedno pristaš SLS. Mi pa tako »klerikalno« listo odločno odklanjamo, ker to je stranka lovcev in gostilničarjev. Gostilničar nam županil ne bo! Volite le res naše liste, in sicer kmečki volivci listo SLS, katere nosilec je g. Andrej Dolinar iz Svetja in bo imela 3. skrinjico, delavski pa listo Delavske strokovne zveze SLS, katere nosilec je g. Janez Peternel iz Preske in bo imela prvo skrinjico! Samo ti dve skrinjici sta naši.

MEDIJA-IZLAKE.

Tukajšnje prost. gasilno društvo je letos veselo praznovalo god sv. Florijana. Zjutraj smo se udeležili sv. maše, popoldan smo vpriporili igro: Stari in mladi! Udeležba je bila velika. Dobiček je namenjen za napravo gasilskega orodja.

IZ BRUSNIC.

Dne 28. aprila t. l. je bil haje od mrtvouda zadet na poti, ko se je vračal domov, Luzar Lovro iz Gor. Suhadola št. 3. Imenovan se je zgrudil na tla nezavesten in od tega časa ni več spregovoril niti ene besede, a dne 29. aprila je pa mož izdihnil svojo dušo. Mož je bil daleč naokrog znan in priljubljen. Bil je tudi odličen pristaš SLS in član tukajšnjega izobraževalnega društva. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi in tudi nekaj članov društva ga je spremlilo s zastavo k zadnjemu počitku. Sveti mu večna luč.

VACE.

Dne 8. maja so pokopali na Vačah uglednega moža Antona Krljikarja, tukajšnjega posestnika, naročnika in vnetega bralca Domoljuba. Bolezen je bila dolgotrajna in mučna. Bolehal je, odkar je prišel iz Amerike iz rudokopov. Lep pogreb je pričal, da je bil mož priljubljen. Pokojnemu naj sveti večna luč, prizadeti družini pa naše sožalje.

RIBNICA.

V nedeljo, dne 4. maja je priredila tukajšnja podružnica Jugoslovenske matice evetlični dan za vestfalske Slovence. Nabiralo se je tudi po okoliskih vaseh trga Ribnice in se je nabralo: Ribnica 2256 kron 50 vin., Hrvača 195 K, Goriča vas 221 K, Nemška vas 156 K, Otavice 205 K, Bukova 77 K, Sajevce 133 K, Breže 368 K, Sušje 196 K, Jurjeva 203 krona, Kot 272 K, Breg 28 K, Laze 138 K, Slatnik 186 K, Dane 164 K. Skupaj 4821.50 K. Prav tako so nabrale učenke dekliške osnovne šole za pihre 893 K, meščanska šola pa 448 K. — K tako lepemu uspehu so pripomogle učenke dekliške osnovne in meščanske šole. Najlepša hvala vsem darovalcem in nabiralkam! — Odbor.

KDOR NAROČA ALI KUPUJE SVOBODOMISELNO IN PROTINARODNO ČASOPISJE — ZLASTI »DOMOVINO«, »JUTRO«, »SLOVEN. NAROD« — PODPIRA BREZVERSTVO, VELESRBSTVO TER GREŠI PROTI LASTNI DRUŽINI IN LASTNEMU NARODU.

DRAŽBENI OKLIC.

HIŠA NA BLEDU II št. 86, s 5 sobami, kuhinja, klet ter sadni vrt, prapr. za obrt, trgovino ali letovišče, blizu kolodvora in jezera, bo naprodaj na dražbi 18. maja na licu mesta ob 3. uri popoldne. Izklicna cena 62.000 Din. — Pojasnila daje IVAN PRETNAR, čevljar, Vižmarje, št. Vid n. Ljubljano.

FIŽOL vse vrste — kupi **FRAN POGAČNIK, LJUBLJANA,** Dunajska cesta štev. 36. 2444

SV. VID NAD LJUBLJANO.

Občinske volitve. Pretekli ponedeljek so se pri okrajnem glavarstvu za našo občino vložile tri kandidatne liste SLS: lista kmetov SLS, lista obrtnikov SLS in lista delavcev SLS. Zaupniki vseh treh stanov so namreč na sestankih predlagali in zahtevali, naj ima vsak stan svojo listo; krajevni odbor SLS je pri svoji glavni seji, katere se je udeležilo 33 zaupnikov iz vseh vasi, po vsestranskem in temeljitnem pretresu te predloge osvojil in soglasno odobrilo. Zakaj so se predlagale in odobrile 3 liste SLS, ne bomo tukaj razlagali, ker nam urednik ne dovoli prostora in ker se je in se še bo na sestankih pojasnilo vsakemu, kdor bo želel. Kdor ima količjak dobre volje in hoče razumeti, zakaj v sedanjih žalostnih gospodarskih in političnih razmerah moramo in moramo voliti edinole SLS, ta bo šel zanesljivo voliti in bo zanesljivo vrgel kroglice v eno izmed treh SLS skrinjic. Vsakega izmed nas dolžnost sedaj je, delati z vsemi močmi na to, da bodo vsi trije stanovi v občinskem odboru zastopani v žestnem številu iz vrst somišljenikov SLS. — Pisarna volivnega odbora posluje v obrtni zvezi vsak dan od 6 do pol 8 zvečer in vsako nedeljo od pol 8 do pol 10 dopoldne. Tjakaj naj se obrne vsak somišljenik, ki potrebuje kakih pojasnil. O upravnih in gospodarskih zadevah občine pa daje pojasnila g. župan vsakemu, kdor jih zahteva. Dosedanji večini v občinskem odboru se ni treba bati odgovora, kako je gospodarila z občinskim premoženjem.

IZ NOVOMESKE OKOLICE.

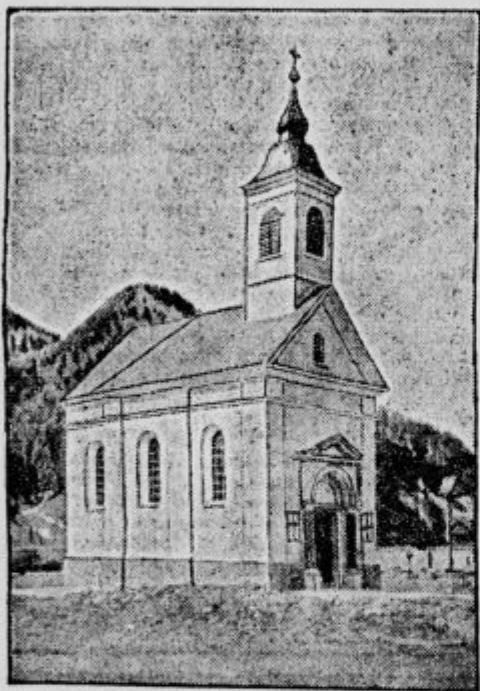
Liberalci napenjajo vse sile, da bi za občinske volitve zbrali zadnje ostanke svoje premagane vojske. Ker pa ljudje »Domovine«, ki jo v celih snopih brezplačno pošiljajo v vasi, nič ne verjamejo, so si izmislili liberalci drugo sredstvo: najeli so v vsakem sodnem okraju po dva moža, ki brusita pete od hiše do hiše in agitirata za dr. Zerjavo ter nagovarjata ljudi, naj podpišejo demokratsko, to je liberalno kandidatno listo za občinske volitve. — V novomeskem sodnem okraju delata kulak za liberalce penzionist Lenaršič iz Novega mesta in znani Prijatelj iz Dol. Težke Vode. Zadnji se je baje sam hvalil, da zasluži po 500 kron dnevno, ko agitira za žerjavovce. Načelstvo liberalne stranke obžalujemo, da je pri izbiri agitatorjev za novomeski sodni okraj določila ljudi, ki jim je same na tem, da vlečejo masne plače iz fonda, ki ga s pomočjo Pribečeviča črpajo tudi iz državne blagajne in ljudskih žuljev. Ako vodstvo Samostojne demokratske stranke res nima v tej okolici sposobnejših mož, da se poslužuje ljudi, ki se na politiko razumejo toliko, kot zajer na boben? S tem SDS sama dokazuje svojo slabost in onemoglost. Ako pa misli, da je bosta v našem okraju izvele iz blata zgornj omenjena agitatorja, se presnete moči. Naši kmetje imajo že dovolj žalostnihkušenj s liberalci in ne bodo nasledili raznim Lenaršičem in Prijateljem, ki se jima itak vse smeje.

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI.

Skoraj same žalostne stvari poročamo. V četrtek 1. maja je umrla v Sv. Križu št. 5 Marija Komljanec, mati č. g. Antona Komljanca, mestnega kaplana pri Sv. Jakobu v Ljubljani, v starosti 74 let, previdena s sv. zakramenti. Bila je dobra, verna, pobožna žena, ki jo je bilo videti vsak dan pri sv. maši in mizi Gospodovi. Še v ponedeljek smo jo videli. Med ljudmi je bila splošno priljubljena. Spominjamo se je v molitvi Bog pa ji naj bo večni plačnik! — Isti teden je bilo pri nas toliko mrličev, kakor v kateri mali župniji celo leto ne. Bilo jih je sedem. Zalosten slučaj se je zgodil na Vrbi. Umrla sta v enem tednu mož in žena, Jože in Terezija Ukovič. V torek 29. aprila smo pokopali ženo, zapustila je teden starega otroka, naslednji dan smrtno zbolil mož in po kratki bolezn umrje. Ostalo je samih pet mladoletnih otrok. — Velikonočno nedeljo je igrala pri nas med procesijo št. jernejska orlovska godba, kar je ljudi zelo navdušilo. Hvala jim! — V kratkem priredi tukajšnji orliški krošek zelo poučljivo igro: »Roka božja«.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačvine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Kaplica na selškem pokopališču, na kateri bosta vzdani spominski plošči za padlimi vojaki selške fаре.

zmačali s svojo listo v kaki občini, kakor do sedaj — se bodo tudi pri teh volitvah držali možje-volivci zvesto kandidatne liste SLS.

MEDVODE.

Za občinske volitve so sklenili naši samostojneži, katere vodi g. J. Sušteršič, p. d. Tome, gostilničar iz Seničice in liberalci, katere vodi znani Sokol itd., tukl. postajenačelnik g. Subic dogovor za skupno kandidatno listo, in sicer zato, kakor poroča »Jutro« z dne 6. t. m., ker »da je treba vse storiti, da se napravi konec klerikalnim političnim pustolovščinam, — — — da mora priti sedaj čas obračuna za klerikalne izdajalce, varalce in škodljivce«. (»Jutro« je to podčrtalo.) Volivce pa vajejo ti ljudje z lažjo, da se bodo po volitvah odborniki, izvoljeni na tej listi, pridružili našim! Par naših ljudi so s tem že preslepili, da so se podpisali na to kandidatno listo, katero bi drugače težko skupaj spravili. Vsakemu, ki bi vam hotel natveziti te laži, pokažite takoj vrata! Dalje piše »Jutro«, da bodo »klerikalci« postavili kar tri liste. Gotovo prištevava sem tudi listo dosedanjega župana g. Al. Žerovnika, tudi gostilničarja iz Vaš. Ta mož

RAKA.

Občni zbor naše hranilnice se je vršil pretežno nedeljo. Nekaj vrsti: iz poročila bo zanimalo oboje bralce in so poučne za našega kmeta. Kljub denarni krizi so vloge narasle od 880 tisoč Din na 590 tisoč Din, posojila od 220 tisoč Din na 370 tisoč Din. Po vojni zopet lezemo v dolgove. Poprečno zneske vsaka vloga 1380 Din, kar kaže, da so naši vlagatelji samo zvali možje, oziroma ljudje, in da imajo tudi kmečki kapitalističnaložene svoje stotisoče v bankah ali pri sosedih na visoke obrestih 15 do 20 odstotkov, kar zelo diši po oderuštvi. Poprečna visokost posojil zneske 3000 Din, torej za gospodarske potrebščine! Občni zbor sklene, s pomočjo hranilnice naročiti motorno mlatilnico. Vsa denarni promet znaša nad 1 milijon Din. Ker je bila udeležba velika in razpoloženje dobro, hranilnični tajnik poroča o važnosti združništva. Slišijo se pogoste pritožbe, da kmet v obeh hranilnicah v Krškem sploh ne dobi posojila. Popolnoma umiljivo! Trgovci in banke obrestujejo mnogo višje! In velik čist dobiček koncem leta je prijetna reč! Seveda se nekaj razdeli, toda za kmečke koristi nič! Da pa morajo vlagatelji celo na svoje vloge čakati po cele tedne, to pač ni prav. Počasi se bodo menda kmetu odprle oči: Pomagaj si sam z združgami!

SMARTNO PRI LITIJI.

Na belo nedeljo so blagoslovili na Bregu 3 jove jeklene zvonove; prvi tehtal 590 kg, drugi 345 kilogramov in tretji 200 kg. — V gozdu pod Riharjevcem so našli že precej nagnito moško truplo. Mož je bil srednje starosti, pa neznan. Morda je ušel iz norišnice. — V Društvenem domu so igrali v nedeljo lepo zgodovinsko igro: »Quo vadis«. Ker jo še mnogi žele videti, jo bodo ponovili v soboto, dne 17. maja ob 8 zvečer in v nedeljo, dne 18. maja ob 3 popoldne.

HINJE NA DOLENJSKEM.

Na nasvet in željo g. kateheta se je pri nas ustanovil Marijin vrtec. Imeli smo dne 25. marca slovesen sprejem: govor, sprejem članov in članic, pete litanije Matere božje. Z veseljem smo zrla male otroke — 39 dečkov in 71 deklic — ki so kakor pridne čebelice hiteli iskati zavetja pod varstvo preblašene Device Marije. Daj Bog, da bi ostali vsi res prave, žive in delavne cvetke Marijine sedaj v Marijinem vrtu in pozneje dobri, za krščansko stvar vneti možje in žene! V nedeljo, dne 27. aprila nas je obiskal g. poslanec dr. Kulovec in nam na shodu, ki se je vršil isti dan, podal obširno poročilo o delu Jugoslovanskega kluba. Občinstvo je odobraval njegova izvajanja in izrekalo g. poslancu in Jugoslovanskemu klubu zaupnico. — Pretekli teden je padala pri nas in v okolici toča, ki je pobila prve nasade in prvo cvetje na drevju. — Pošto prejemamo par mesecev sem iz Strug.

VRHNIKA.

V zadnji številki »Domoljub« je bil priobčen dopis, v katerem je omenjeno neko zvezno gospodarstvo, namreč — elektrika. Zatoraj smo tem potom primerani povedati vsem okoličanom, prištamem in članom Kmetijske zveze, da je za nas finančno vprašanje električne zadruge popolnoma jasno: za podjetje odgovarjajo samo delničarji in njih drugi. Občina pa, kakor je znano, nima delnice. Zatorej je popolnoma neumestno to stvar še nadalje pogrevati.

CERKLJE NA GORENJSKEM.

Bližajo se občinske volitve. Mala peščica samostojnežev se prav poti, da bi prišla do moči. Tri tedne so pripravljali svoj shod in govorili, da bo prišel sam minister Pucelj, ki bo shod držal in vse pošteno »peglale«, samo samostojne, oziroma v Cerkljah slabostojne pa povzdignil v deveta nebese. Govorili so, da se bo ta shod vršil na Mesarjevem dvorišču v Cerkljah. — Shod se je res vršil v nedeljo 4. maja, pa brez Pucelja, tudi ne na Mesarjevem dvorišču, tudi ne na mostu pred »Pavlotom«, kamor je bilo »jutraj« ven klicano, ampak v gostilni »pri Jančetu«. Govoril je neki »gospod iz Ljubljane«, kakor je otvoritelj shoda dejal, ali pa nekdo »z Dolenjskega«, kakor je sam govornik dejal. Tega shoda so se udeležili 4 (beri: štirje) samostojneži in čez 30 pristašev SLS. Bilo je v gostilni še nekaj drugih mladih pivcev, ki jim pa shod ni bil posebno »na mar«. Ta shod je bil za samostojne posebno klaverno. Namesto, da bi bil govornik »peglale«, so naši »peglali« in pošteno »peglali« govornika in slabostojne. Slabostojnemu govorniku (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

Mlado sadno drevje v travi.

Pri nas je navada, da gojimo sadno drevje na travnatem svetu. Ta uredba je z gospodarskega stališča jako pametna, ker tako imamo na istem prostoru po dva pridelka — enega na tleh, drugega v višavi. Sadno drevje in trava razmeroma dobro shajata v medsebojni družbi, ker je za oba prostora v zemlji, zlasti pa v zraku. Travnate korenine zavzemajo prostor blizu površja zemlje, sadne pa segajo bolj v spodnje plasti. Takisto je tudi na vrhu zemlje. Trava ostane blizu tal, drevo se pa dviga več metrov v višavo.

Seveda nekoliko že ovirata drug drugega v rasti in razvoju. V zemlji si odjedata živež, ki ga je redkokje toliko, da bi imela dovolj oba. V tem oziru je zlasti drevje precej prikrajšano, ker so spodnje zemeljske plasti precej manj rodovitne in ne prihaja vanje dovolj zraka. Pa tudi glede vode trpi drevje večkrat pomanjkanje. Gnojenje pride prav najbolj travi in šele ostanek, če ga je kaj, dobi drevo. Zunaj je pa baš nasprotno. Tu pa je v marsikaterem oziru prikrajšana trava, ker ji drevje zapira svet-

je takoj pošla vsa sapa, samo toliko je je še imel, da je pogledal na uro in se poslovil z besedami: »Čas je, da grem!« in odšel. Prišel je in odšel nepoznan. In sedaj v znoju svojega obraza sestavlja tista peščica slabostojnih svojo listo. Opozarjamo Cerkljane, da ne bodo dali svojih podpisov za to listo, da jim ne bo žal, kakor je bilo nekaterim po zadnjih volitvah. Da boste pa vsi zvedeli, kateri bodo taki tiči, bomo ob priliki objavili imena vseh tistih, ki bodo zapisani na kandidadni listi slabostojnežev.

ST. PETER PRI NOVEM MESTU.

Naše občinske volitve so razpisane za na praznik Sv. Petra in Pavla. Naša stranka se bo spet poskusila v boju s svojimi starimi političnimi nasprotniki. Razlika je samo v tem, da so le-ti oblekli novo obleko. Kot liberalci in samostojni se ne upajo več pred ljudi. To pot se bodo bojda ponujali pod imenom »Gospodarska stranka«. To so kratkovidni, če mislijo, da naši ljudje ne vedo, da pri »Gospodarski stranki« tiče v novi ovčji obleki — stari volkovi. No, eden med njimi je pa le nov! In ta je duševni oče te nove stranke. Njegov popolni naslov je: Frane Florijančič, poštni odpravnik v St. Petru. Pri njem se moramo danes pomuditi. Gospod Florijančič je lahko politično, kar hoče. Lahko je liberalce ali komunist ali radikalec — prav tako, kakor je bil leta in leta do zadnjega časa — klerikalec. Ne bomo pa trpeli, da bi igral dvolično vlogo še nadalje. Nekaterim se proglašajo vedno za našega pristaša, pri drugih pa rovari proti naši stranki. Ze pred meseci smo ga opozorili na to. Takrat je podal pismeno to-le izjavo: »Toliko imam do danes še značajnosti, da nisem proti stranki, katere pripadnik sem bil, sem ter upam, da bom do svoje smrti. V svojo lastno skledo ne bom pljuval.« Radi njegove družine smo v javnosti molčali, dasi smo se vedno znova prepričevali, da Florijančič zahrbtno ruje proti naši stranki in njenim krajevnim voditeljem. Mera našega potrpljenja je sedaj polna. Poštar Florijančič naj bo uverjen, da ne bo več v kalnem ribaril.

NA SUHORU PRI METLIKI

Je dne 11. maja umrl cerkvenik in posestnik Janes Pavlovčič, brat gospoda semiškega dekana Jakoba Pavlovčič. Cerkveno službo je opravljal skozi 25 let vedno marljivo in vestno. Svetila mu večna luč!

lobo, ubija jo kap in zato marsikatera žlahtna travna rastlina ne raste pod drevjem.

Vendar pa vse te neprilike ne hodijo v poštev, zlasti ako raste drevo na primeru rodovitnem in zadosti vlažnem svetu in ako je drevje sajeno v zadostnih razdaljah, da se med seboj ne duši. Saj vidimo marsikje krasne, rodovitne sadovnjake, k dajejo pa tudi ob enem dvojno, da celo trojno košnjo.

Toda vse to velja samo za visokodebelno odraslo drevje, ki je na svojem mestu vraščeno in se je prilagodilo tem razmeram. Še bolj neugodno pa občuti vpliv travnate ruše mlad sadno drevo, ki ga posadimo na travnat svet in pustimo, da ga takoj do debla zaraste trava in plevel. Mlado sadno drevje, ki ga vzamemo iz skrbno obdelane zemlje v drevesnici, mu obrežemo korenine in vrh, potrebuje nekaj let posebne nege, da brez zaostajanja nadaljuje svoj razvoj. Pred vsem pa mu je treba dobre obdelane zemlje in dovolj zraka v njej. Zanj je ni hujše ovire nego je travnata ruša, ki mu vzame baš tisto, kar nujno potrebuje.

Sedaj pa poglejte, kako nespametno ravna večina naših sadjarjev. Ko drevo posade, je prvo delo, da založe odprto zemljo okrog drevesca z gosto ruševino prav do debla. Če pa ni ruševine, pa liste, da obsejejo kolobar okrog drevesa s travnatim — ali bolje rečeno s plevelnim semenom. Komaj mineta dva meseca, že je tisti skromni kolobarček okrog drevesa na gosto poraščen s travo in plevelom. Do košnje je plevel že skoraj tako visok kakor deblo. Ali je potem čuda, ako drevo komaj ozeleni, po-

Kje je ropar?

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

tem pa se ne gane nikamor, ali je čuda, da ga zajeda listne uši in že prva leta ostaré, da ga pokrije mah in lišaji! Pomislite, da trava in plevel oblastno prerasteta dobro zrahljano zemljo, ki je bila namenjena drevesu, požrešno segata po hrani, zapirata koreninam zrak, sušita zemljo in mladega siromaka v pravem pomenu besede za-dušita. Čimbolj suho je zemljišče, na katerem smo sadili sadno drevje, tem hujše so posledice takega nespametnega ravnanja.

Proč torej s travo in plevelom od mladega sadnega drevja, dokler se dobro ne priraste in primerno ne razvije. Najmanj 1 meter na široko okrog drevesa naj bo zemlja prazna, obdelana in zrahljana vsaj tri, štiri leta. — Poglejte po sadovnjaku! Ako najdete mlado drevo, ki noče rasti, zatrite okrog njega travnato rušo, obdelajte kolobar, pognojite zemljo z dobrim preležanim gnojem in ne pustite, da bi se zopet zarastla. Kurjo nadlogo odvrnete, ako pokrijete kolobar s trnjevim vejami. Pritlično sadno drevje pa v travnati ruši nikdar ne uspeva.

Pogreški pri obdelavi zemlje.

Vsako leto opazujemo, da se skušajo naši poljedelci pri obdelavi zemljišč čimdalje bolj posluževati raznih strojev in orodja, da tako nadomestijo ročno delo z vprežnim delom.

Posebno letos se je na splošno videlo, da so Dolenjci, primorani vsled slabega vremena saditi krompir pod brazdo, namesto pod motiko kakor so to delali prejšnja leta.

Kakor je vse hvale vredno, da skuša vsak svoje delo hitro in dobro spraviti in pri tem najmanj trpeti, je zopet tembolj potrebno zasajeno njivo takoj pobranati in po možnosti tudi povaljati.

V drugih krajih posvečujejo obdelavi zemlje največjo pozornost; pri nas je obdelava zemlje še preveč površno.

Izkušnje nas učijo, da je nepobranana debela brazda izpostavljena popolnemu izsušenju, ker imajo neravna tla večje površje, katero sonce kakor tudi veter hitro osuši. Sadike spravljene pod tako brazdo se lahko posušijo ali saj težko izkalijo, ker je zemlja nad sadikami preveč zrahlana in suha. Marsikatera sadika ostane še nepokrita in nam ne more koristiti.

V drugih krajih, kjer sade veliko krompirja, uporabljajo za njegovo kulturo različne načine sajenja, krompir po brazdi takoj pobranajo. Brazde se s tem zravnajo, grude se zdrobijo in da se sadike z zemljo bolj sprimejo, se njiva še nazadnje povalja.

Tako zbrana in povaljana njiva prav lepo izgleda, in krompir za 1 teden preje ven pride, kakor na nepobranani in nepovaljani njivi. Kakor hitro se krompir začne kazati, se njiva pobrana, da se površje zrahlja in krompir lažje ven pride. S tem se zemlja varuje pred hudim izhlapevanjem vlage v zemlji.

Kdor si hoče iz domačega lesa napraviti valjar, naj mi piše po načrte.

Fr. Malásek, Grm.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 12. t. m.: lira Din 3.50, dolar (v denarju) Din 79.—, dolar (v čeku) Din 80.— do 81.—, francoski frank Din 4.50 do 4.60, švicarski frank Din 14.30 do 14.40, funt šterling Din 353.75, čehoslovaška krona Din 2.38, 10.000 avstrijskih kron Din 11.40.

CENE.

g Cene vinu v naši državi so stalne. Kupčije z inozemstvom ni nobene, ker so cene previsoke. V Sloveniji stanejo navadna vina 4 do 5 Din, boljša 5 do 6 Din, prvovrstna 7 do 9 Din, starejši letniki 10 do 14 Din za liter franko-vtovorna postaja. Največji promet izkazuje Vojvodina, ki je že prodala približno dve tretjini svojih zalog, največ v Srbijo. Cene v Vojvodini so 3 do 12 Din za liter po kakovosti. Iz Mostara javljajo, da je v zadnjem času uspelo tamošnjim vinskim trgovcem izvoziti znatno količino hercegovskih vin v Čehoslovaško po nastopnih cenah: belo, 13 do 13-odstotno 7.5 do 8 Din, črno iste jakosti 7 do 8 Din. V hrvatskih vinorodnih krajih stanejo nova vina 4 do 5 Din, stara 5 do 7, specialna 7 do 12 Din za liter. Dalmatinska vina so v cenah popustila. Razmeroma živahen promet beležijo srbska vina, ki so v cenah nadalje čvrsta. — V Čehoslovaški je vinski trg zopet oživel in so cene čvrste. Domače zaloge so že precej razprodane. Bratislavska nova vina stanejo 5.5 do 6 Kč. — Poslabšal se je položaj v Italiji, kjer vlada kupčijsko mrtvilo. Cene slabih vin nazadujejo, dočim so boljšim vinom čvrste. Največ se povprašuje v Siciliji po Marsali in boljših 14 do 16-odstotnih vinih, ki stanejo 380 do 525 lir za hl. — V Madžarski so izgubili dobrega odjemalca Avstrijo, kateri madžarske cene nič več ne ugajajo. Prvovrstna madžarska vina stanejo 5000 do 8000 mK za liter z vtovorne postaje, srednja (9 do 10-odst.) 2000 do 2800 mK.

g Gospodarska zveza notira sledeče cene: Semena: Domača detelja črna, plombirana po Din 27, — lucerna ali nemška detelja, plombirana po Din 26, — rdeča detelja ali inkarnatka po Din 20, — semenska pesa »Eckendorfer« rumena po Din 26, — semenska pesa »Mamuth« rdeča po Din 22, — indijanska ljulika po Din 24, — nemška ljulika po Din 14, — grahora po Din 5, — angleška ljulika po Din 22. — Gnojila: Superfosfat rudninski 16% po Din 120, — superfosfat kostni 18-20% po Din 190, — razklejana bela kostna moka po Din 160, — Tomaževa žindra 18-19% po Din 170, — kaljeva sol 40-42% po Din 150, — kajnit 12-14% po Din 70. — Krmila: Oljnat tropine po Din 3.50, — klajno apno po Din 4.50, pri manjšem odjemu Din 6. — Vinogradništvo in kmetijske potrebščine: Gumijeve trakove za trte po Din 150, — modra galica 98-99% po Din 9.50, — žveplo, dvojno rafinirano po Din 3.75, — trierji (čistilniki) tt. Heid znamka MIA po Din 2900, — trierji (čistilniki) tt. Heid znamke MIB po Din 2800, — mlatilnice na ročni in gepeljni pogon po Din 4000, — mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali po Din 6000, — gepeljni na 36 obratov po Din 4500, — gepeljni na 24 obratov po Din 4000, — okopalniki po Din 1000, — Poleg tega je na razpolago bencin po ceni Din 13 za kg 725—730 stopinj. — Nadalje imamo na zalogi vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilniki (pajetni), sadni mlini, plugi, travniške in poljske brane, kose in bruse, vodne žage, brzoparilnike, kovane želje, gnojilne sesalke, cevi, tehtnice, separatorje za mleko, zidarske žlice in kladiva, lopate za štiha, vodne sesalke, kosilnice, kline za slamozeznice itd. — Ljubljana, 12. maja 1924.

ZIVINA.

g Cene živini. Ljubljana, dne 7. maja. Na današnji sejm so prignali 404 konje, 48 volov, 81 krav, 10 telet, 592 prašičev. Kupčija je bila jako živahna. Izredno dobri voli so se prodajali do 15.50 Din kg žive teže za Italijo in Avstrijo. Običajno dobri domači voli so imeli ceno do 13.50 Din, srednji do 12 Din, krave debele do 12 Din, za klobase 7 do 9 Din, teleta do 18.50 Din za kg žive teže. Posebno živahno je bilo na svinjskem trgu. Bilo je dovolj prodajalcev in veliko kupcev. Prodajali so se prasci, stari od 6 tednov dalje po 250 Din dalje za komad. Za konje je kljub velikemu dogonu bilo jako malo interesentov. Dobri navadni konji so se prodajali povprečno po 7500 Din komad. — Maribor, dne 9. maja. Prignali so 241 svinj, 1 ovco in dva kozlička. Povprečne cene: prasci, 5 do 6 tednov stari, komad po 150 do 250 Din, 7 do 9 tednov po 275 do 400 Din, 3 do 4 mesece po 625 do 700 Din, 5 do 7 mesecev po 825 do 950 Din, 8 do 10 mesecev po 1075 do 1200 Din, 1 leto po 1450 do 1600 Din. Mesne cene: kg žive teže 17.50 do 18.75 Din, mrtve 20 do 25 Din. Ovca 200 Din, koza 200 do 250 Din, kozlički 70 do 75 Din komad. Kljub dežju kupčija zelo živahna. Kupci so prišli iz ljubljanske oblasti in Dravske doline. Prodanih 183 komadov. — Zagreb, dne 7. maja. Prignali so znatno število živine. Trgovalo se je večinoma za inozemstvo, in sicer za Trst in Avstrijo. Inozemci so kupovali najboljše blago. Cene so nespremenjene razen za boljše vrste, posebno vole, katerih cene je dvigovalo zunanje povpraševanje. — Cene za kg žive teže: voli domači I. vrste 15 do 16.5, II. vrste 13 do 14, III. vrste 11 do 13, bosanski II. vrste 11 do 13.5, krave domače I. vrste 13 do 14, II. vrste 11.5 do 12.5, III. vrste 11 do 11.5, bosanske III. vrste 10.5 do 11, junice domače I. vrste 13 do 14, II. vrste 11.5 do 12.5, junici I. vrste 14 do 15.5, II. vrste 13 do 14.5, bosanski 11 do 13, teleta 12.5 do 15 svinje nepitane 16.25 do 17.50, pitane 17.50 do 18.75, prasci do enega leta 16 do 24, preko enega leta 16 do 19 Din. Konji za komad: težki tovorni 12.000 do 15.000, lahki 10.000 do 12.000, kmetijski 6000 do 8000, jezdnji 8000 do 10.000, konji za klanje 2.50 Din za kg žive teže, žrebeta do dveh let, komad 4000 do 4500, preko dveh let 5600 do 6500 Din. Krma: detelja običajna 133 do 190, lucerna 132 do 190, seno I. vrste 114 do 143, II. vrste 85 do 113, prešano 150, slama 00 do 125 Din.

g Gorenjsko pasemsko okrožje. Dne 4. maja 1924 se je vršil v Kranju sestanek živinorejskih zadrug gorenjskega pasemskega okrožja. Poročila in debate so bile jako poučne, stvarne in zanimive, le žal, da vsled skrajno slabega vremena udeležba ni bila večja. Sklenilo se je sledeče: 1. Glede pasme za gorenjsko pasemsko okrožje so izključene vsake tozadevne de-

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

GOSPODINJA

Preglejte jajca za valjenje.

Vsakemu je znana narodno gospodarska važnost perutninarstva, ki daje našim perutninarjem z malim trudom prav lepe dohodke. Ako pa hočemo uspešno delovati v perutninarstvu, se moramo ozirati v prvi vrsti na odbiranje jajc za valenje. Za valenje se naj odberejo le najtežja, enakobarvna jajca s pravilno obliko in z dovolj trdo lupino. Taka jajca tudi ne smejo presegati starosti od 3 tednov, sicer so za valenje nesposobna. Najbolj sposobna jajca za valenje so 3 do 10 dni stara, ker ima v takem jajcu zarod največjo življensko sposobnost. O svežosti se lahko prepričamo na sledeči način: v litru vode raztopimo 12 dekagramov kuhinjske soli. Raztopino vlijemo v dovolj visoko stekleno posodo ter v njo spuščamo jajce. Sveža jajca padejo k tlom, starejša plavajo v sredini, stara pa na površju raztopine. Zadnja so za valenje popolnoma nesposobna. Pa tudi med svežimi jajci niso vsa oplojena. To pa lahko doženemo po 3 do 10 dneh valjenja. Do 12. dneva je namreč v neoplojenem jajcu rumenjaki ločeni od beljaka, po tem času se pa oboje zmeša. Ako jajca zvečer držimo proti luči in sicer jajce v levi roki, z desno pa zakrijemo zračni mehurček, ki je jajcu na topem koncu, vidimo, pri oplojenem jajcu, da je vsebina temna in zračni mehurček velik, neoplojenem pa je prozorno in se iz njega napravi klopotec. — Neoplojena jajca lahko porabimo za napravo testa ali pa za prehrano mlade perutnine.

V splošnem se pri nas jajca premalo pregledujejo za podlaganje, tako da je vob-

če 20 do 25 odstotkov jajc neoplojenih in imamo vsled tega precejšnjo izgubo. Neoplojena jajca se pod kokljo izpridijo, dobijo slab duh in zaduše še ona zdrava jajca, ki so ž njimi podložena. Vsaka gospodinja se naj torej o sposobnosti jajc za valenje na opisan način prepriča.

F. Malásek, Grm.

ZDRAVILNA ZELIŠČA.

Listje in cvetje jagode (rdeče) dajo tudi izborni čaj, ki čisti kri, pomaga za kašelj in nahod. Naberite listja, ko so ocvetele jagode in posušite v senci. Z mlekom je otrokom ljuba pijača, posebno kadar jih boli grlo. Kdor si pripravi dovolj tega listja za čaj, bo zdrav in ne bo nosil več denarja za kitajsko vrbo v trgovino.

Brezino mlado popje in listje ima v sebi zdravilno smolnato snov, ki pomaga za

kakor prerojen. Že vdihovanje sopara olajša dihanje in pomaga sušičnim.

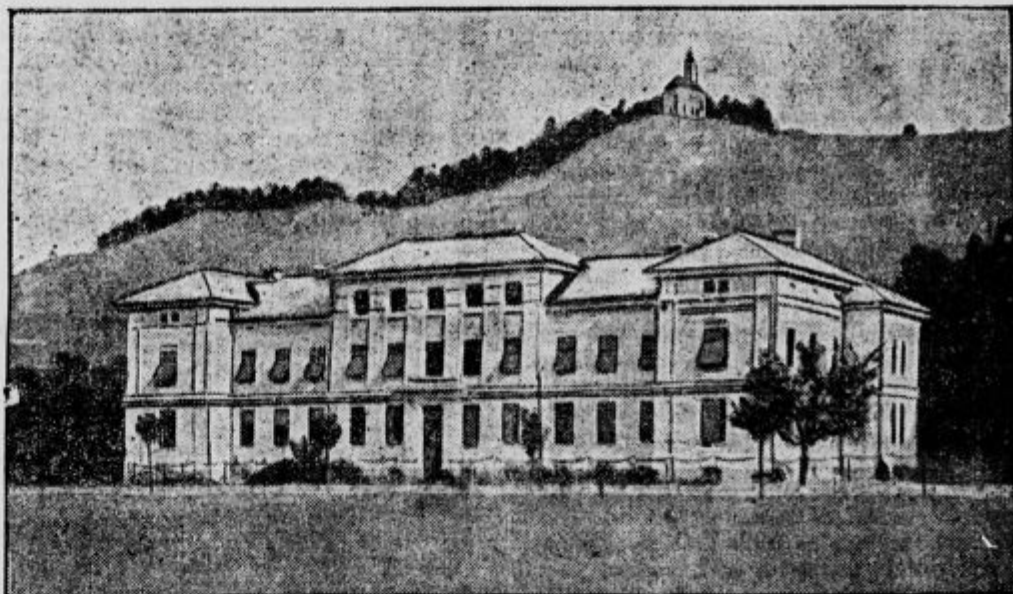
Deni na vršičke toliko masti, da jih pokrije in cvrti, dokler ne porumene, potem odcedi in spravi v lončke. Ako primešaš malo poruvanskega balzama, ima mazilo lep vonj in je še močnejše.

S tem si maži gospodinja trudne noge, boleči križi, roke, pa boš imela noge lažje in zdrave. Tudi lasje rastejo po tem mazilu, samo da ne sme biti mast za lase slana.

Vršičev čaj ozdravi vse pljučne bolezni, še boljši kakor čaj pa je mezga, ki se skuha s sladkorjem; dobi se pa tudi odcedek iz vršičev, ako deneš vršiče v stekleno posodo, potreseš s stolčnim kandisom in postaviš za nekaj dni na sonce. To je izborni in slastno zdravilo za opešano kri.

PECIVO ZA BIRMANCE.

Medeni piškoti. Nalij v skledo tri osminke litra mrzlega mleka, dve žlici medu, malo žličico cimeta, ščepec stolčenih klinčkov (nagelnovih žbic), nekoliko drobno zrezanih limoninih olupkov, prideni pol kg

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru: najstarejša kmetijska šola v Sloveniji. Ustanovljena je bila leta 1872 in je letos dovršila 52. šolsko leto.

trganje, udnico, vodenico in izpuščaje. Listje posušite med okni. Za čaj opari malo listja in odcedi, ko je stalo pet minut. Primešaj dobrega medu. Pij zjutraj na tešče in zvečer. Nadomestujejo lahko ruski čaj, saj je oni dostikrat narejen iz brezovega listja.

Listje pomaga tudi kot obkladek in kopel. Bolne noge stavijo kar v žakelj, napolnjen z listjem, ki se kar skuha od vročine. (Tako listje ni za steljo). Iz breze dobivajo tudi sok, ki je še bolj zdravilen za omenjene bolezni in je tudi zdravim prijetna pijača.

Smrekovi mladi vršički so zdravilo za udnico, utrujenost, pešanje, jetiko, kašelj, bolečine v križu, v nogah, slabe kosti. Vršičke porabiš lahko kot kopel, mazilo, kapljo, mezo in čaj. Za kopelj in umivanje prevri perišče vršičev v 3 litrih kropa. Ako si namočiš trudne in bolne noge v gorki izkuhi ali če se umiješ ali izkoplješ v nji, boš

moke, cel pecilni prašek in žličko sode, vse to dobro stepaj in stresi na pomazan in z moko potresen pleh, lepo razravnaj in potresi z drobno zrezanimi orehi ali lešniki. Postavi v precej vročo pečico, da temno zapečejo in še gorke zreži na poljubne kose.

Reznov kruh z ajdovo moko. Mešaj 14 dekagramov sladkorja, 5 rumenjakov in drobno zrezane limonine lupine, prideni sneg 4 beljakov, 10 dkg ajdove moke in 10 dkg rozin. Deni v podolgač model ter počasi peči tričetrt ure. Shlajenega zreži na mezinec debele kose.

Španski veter. Napravi sneg 2 beljakov, prideni mu 14 dkg stolčenega sladkorja in nekoliko drobno zrezane limonine lupine. Potem polagaj sneg z žlico na pomazano pekačo kupčke ter jih deni sušiti v pečico ali peč, ko vzameš iz nje kruh.

M. R.

(Dalje glej na naslednji strani spodaj)

bate. Pasma gorenjskega pasemskega okrožja je pincgavska. 2. Živinorejske zadruga ali živinorejski odseki naj v prvi vrsti skrbijo v svojih okoliših za dobre in poštene rejce bikov in merjascev ter jim preskrbijo plemenjake. 3. Živinorejske zadruga ali živinorejski odseki naj si v svojih okoliših oskrbijo pašnike za mlado plemensko živino. V ta namen naj združijo »senožeti« in »rovte«, kateri se bodo s pašo in skrbnim vodstvom izboljšali v dobre pašnike. 4. Okrožje naj oskrbi planinske pašnike za plemensko živino. 5. Živinorejske zadruga in živinorejski odseki naj prireajo po svojih močeh za živinorejce svojega okoliša če ne živinorejskih tečajev, pa vsaj predavanja o živinoreji, o pašništvu in mlekarstvu. 6. Pozovejo naj se vsi občinski zastopi, da z večjimi denarnimi prispevki podpirajo živinorejske zadruga in živinorejske odseke pri delu za povzdigo živinoreje. 7. Pozivajo se licencovalne komisije po okrajih, naj ne licencirajo slabo razvitih, mešane rase, plemenskih bikov. 8. Prihodnje skupno zborovanje pasemskega okrožja bo dne 4. maja 1925 v Lescan pri Bledu.

IZOBRAZBI

Največji ropar in ubijalec naših ljudi je oštarija. Ropa milijone, ubija pamet, preprečuje potrebno izobrazbo.

Nevednost več denarja stane, kot ga požre davkarija.

Več obresti ti nese temeljita izobrazba v tvoji stroki kot stotisoči v hranilnici.

Dvigni se, sveta vojska!

Katoliški shod je slovesno proglasil, da je njegov glavni namen versko-nravní prerod naroda.

Zato je ves slovenski narod slovesno pozval k treznosti. Pijančevanje in ž njo združeno surovost imenuje »največjo oviro verskemu življenju«. Brez temeljitega zboljšanja v tem oziru je pa tudi vsako socialno zboljšanje in resničen kulturni napredek nemogoč. Zato prosi in roti vse prizadete kroge, posebej še duhovščino, učiteljstvo in šupanstva, vsa prosvetna društva, predvsem pa verske družbe, naj s največjo resnobo in vsemi silami delajo za treznost.

Zato se odbor »Svete vojske« obrača do vseh prizadetih katoliških krogov s prošnjo in pozivom: Pričnimo na vseh koncih s energičnim delom za stremženje ljudstva!

Vsako delo, če hoče uspevati, mora biti organizirano. Ker pa imamo pri nas že toliko društev, da je težko vse dobro voditi, naj to delo prevzamejo predvsem že obstoječa društva in verske družbe, katerih glavni namen itak mora biti versko-nravní napredek ljudstva.

Vsako društvo in vsaka družba naj stori treznostni odsek.

Tem odsekom se bodo dala za njih delovanje posebna pravila in navodila.

KUHINJA.

Praženi vampi. Osnažene in kuhane vampe zreži na rezance, deni v kozo za pol kg vampov eno žlico masti in eno polno žlico drobno zrezane čebule. Ko se čebula zarumeni, stresi v kozo zrezane vampe, osoli in mešaj kakih 10 minut. Nato stresi vampe na krožnik in jih daj s kislim zeljem ali salato na mizo.

Dušen krompir z mlekom. Olupi in operi 8 srednje debelih krompirjev; namoči primerno kozo z maslom ali mastjo in naloži v kozo eno vrsto na listke zrezanega krompirja, potresi ga s kumno, soljo in če imaš parmazanskega sira (tudi brez sira lahko opraviš) zopet krompir itd., dokler je polna kosa, na vrh naj pride krompir. V lončku pa zmešaj četrt litra mrzlega mleka z enim jajcem in to vlij na krompir. Po vrhu pa če hočeš položi tenke koščke surovega masla. Pokrij krompir, deni ga v pečico, da se zmehča in nekoliko zarumeni. Nato ga zmešaj in stresi v skledo. Postavi ga kot samostojno jed z grahovim ali fižolovim pi-
refem na mizo.

Vse krajevne treznostne organizacije pa naj bodo združene v »Sveti vojski« v Ljubljani, odkoder se bo vodilo skupno delo.

Prosimo, da bi z delom pričeli kmalu. Vsaj do Kresa, ko bo praznik in proslava treznosti.

Kakor hitro se bo pri Vas organizacija oživila, prosimo, da to sporočite »Sveti vojski«, da se Vam določi pravila.

Po vsej Sloveniji naj se dvigne sveta vojska proti pijančevanju!

Ne odnehajmo prej, dokler ne porinemo sovraga nazaj!

Odbor »Svete vojske«.

Kje so kmetske pljavke?

Pod tem naslovom je prinesla brezverska umazana Domovina članek, kjer zopet po danem načrtu sramoti in obrekuje slovenske duhovnike. In to z namenom, ki smo ga že zadnjič dovolj jasno pojasnili: namreč duhovniku zato vzeti vsak ugled, da popolnoma utrgajo ljudstvo od vere in Cerkev. Čim manj vere bo v ljudeh, tem lažje jih bodo dobili v svoje pesti liberalni bankirski oderuhi in centralisti, ki so naše ljudstvo oškodovali že za stotine milijonov kron.

Članek v »Domovini« pravi, da se je kmet zato pustil odirati in goljufati, ker je duhovščina držala ljudstvo v nevednosti, ker ne privoščil kmetu zadostne izobrazbe, ker ovira vsak pouk itd. itd.

Hvaležni smo člankarju, da nam je zopet dal povod o tej stvari ponovno seči v polpreteklo zgodovino slovenskega ljudstva, ki je pisana za slovensko duhovščino z zlatimi črkami, za liberalce pa s sramoto.

Zdaj pa pogledjmo, kdo je slovensko kmetsko prebivalstvo držal v največji temi.

1. Družbo sv. Mohorja, ki je izdala že na stitose knjig med slovensko ljudstvo, so ustanovili slovenski duhovniki in jo še danes vodijo. Toliko izobrazbe, kot so jo te knjige prinesle med slovensko ljudstvo, liberalci v pol stoletja ne bodo dali narodu. Kaj so delali liberalci med tem? Na deželi so liberalni birtje posojali za oderuške obresti kmetom denar, jih poganjali v množicah na boben, v mestih in trgih pa je liberalna gospoda ustanavljala čitalnice, kjer se je veliko veseljačilo, plesalo in popivalo za narodni blagor. To so dognane zgodovinske stvari, ki jih noben liberalcec niti utajiti ne skuša.

2. Proti liberalnim oderuhom, ki so obogateli s kmetskimi žulji in pognali celo množico kmetskih domov na boben, so duhovniki ustanovili in vodili hranilnice in posojilnice, s katerimi so liberalce pljavke temeljito pregnali z dežele. Te hranilnice in posojilnice še danes po večini duhovniki brezplačno ali za male krajearje vodijo, ter s tem — kar smo povdarili že zadnjič — kmetom, obrtnikom in delavcem prihranilo milijone, ki bi jih morali le-ti v

obliki oderuških obresti plačevati liberalnim bankam. Cela množica kmetov, obrtnikov in delavcev pa bi brez teh posojilnic sploh ne prišla do posojila, ki so v velikih slučajih za obstoj njih gospodarstva neobhodno potrebna. Kaj pa so med tem delali liberalci? Klicali so na pomoč birmice in žandarje, sodnijo in državno pravdnistvo, naj se zatro te posojilnice in hranilnice, naj se konsumi zatro in duhovniki spravijo v ječo. O ne mislite, gospodje liberalci, da se bo to sploh katerikrat pozabilo. Poleg sedanjega izdajstva velesrbskemu centralizmu se slovenski liberalizem še nikdar v svoji sramotni in žalostni zgodovini ni tako grdo obnašal kot takrat. Bila je takrat prava mučeniška doba za slovenske duhovnike, ko so liberalci zvezani z Nemci ščuvali nanje avstrijske oblasti, samo zato, ker so duhovniki preprečili nadaljnje odiranje ljudstva od strani liberalnih krčmarjev in trgovcev.

3. Dr. Krek — duhovnik — je ustanovil obsežno izobraževalno organizacijo, ki je izvršila na tisoče in tisoče predavanj med ljudstvom, na stotine poučnih tečajev, sezidala na stotine domov ustanovila na stotine knjižnic itd., kaj pa ste med tem delali liberalci? Norčevali ste se iz kmeta in delavca, psovali ga z najgršimi psovskami — ali hočete, da vam natančneje navajamo vse te smrdljive cvetke? — med tem pa popivali in plesali cele noči. Šele zadnje čase ste pod bičem dr. Žerjava začeli nekoliko izobraževalnega dela, pa še to pokvarite s celonočnimi sokolskimi plesi in popivanji, kot kažejo žalostne izkušnje.

4. Šole. Ko je imela na Kranjskem oblast v rokah SLS, tedaj se je šolstvo dvignilo kot nikdar prej, povsod so se ustanavljale nove šole, množile in dvigale so se strokovne šole, vsake vrste strokovni poučni tečaji so kar preplavili deželo in pri tem ogromnem delu je bila duhovščina znatno udeležena. In edino prvo slovensko srednjo šolo — gimnazijo — je skoro na lastne stroške sezidal in jo še danes brez državne pomoči vzdržuje duhovnik škof dr. Jeglič, katerega požrtvovalnost in nesebičnost vsi slovenski liberalci skupaj v 1000 letih ne bodo dosegli.

Hvaležni — pravimo — smo vam, da ste začeli to poglavje. Zakaj nikjer tako kot na tem polju se je izkazalo, da ste slovenski liberalci naravnost smešni pritlikavci napram ogromnemu in nesebičnemu delu, ki ga je v tem oziru izvršil in še vrši slovenski duhovnik.

Prihodnjič pa naprej.

Bogokletstvo.

»In kdo hoče kaj veri? Kdo jemlje ljudstvu vero?« ogorčeno vprašuje zadnja »Domovina« in z najgršimi psovskami zmerja Domoljuba, ker opozarja ljudstvo, da je Domovina brezverski list, dela in piše proti veri in da katoliški kristjan ni brez greha, če naroči ali vedno bere Domovino.

Da ne bo kdo mislil, da preganjamo Domovino samo iz političnih ozir — ker zagovarja centralizem, odpadništvo od naroda, korupcijo in velesrbsvo — temveč v prvi vrsti zato, ker širi brezverstvo, naj služita za dokaz samo zadnji dve številki, ki, ki pišeta že naravnost bogokletno, ne samo brezversko.

Tako piše Domovina št. 18 na str. 7: »Namesto poganške božje trojice, ki so jo tvorili Zevs, vladar nebes, Pluton, bog podnebnja, in Pozejdon, vladar morja, je kmalu nastopila (v krščanstvu namreč, op. ur.) krščanska trojica Očeta in Sina in svetega Duha; Hero, mater olimpijskih bogov, je nadomestila Marija, ostale poganške bogove pa so odtehtale legije krščanskih svetnikov in svetnic in krščanska svetišča so se začela polniti z njihovimi podobami in sohami, katerim se je ljudstvo pobožno klanjalo. Bil je sicer hud odpor pri pravoernih, proti vsiljevanju poganstva v krščansko bogoslužje, toda ta odpor je bil brezuspešen. Sijaj in simbolika starih poganstvih sta bila za maso vernikov preveč privlačna! Tako piše »Domovina«.

Torej po nauku »Domovine« je jedro naše vere poganstvo! In če molimo sv. Trojico, je to »sijaj starih poganških obredov.« In sv. Trojico je šele poganški duh zanezel v krščansko vero! In vendar je sv. Trojica temelj nauka, ki ga je Kristus sam učil. Kristus sam neprestano govori o svojem nebeškem Očetu, ponovno obljublja sv. Duha ter naroča apostolom, da naj krščujejo v imenu sv. Očeta in Sina in sv. Duha.

Domovina pa Slovence uči, da je to poganstvo. Ali je torej Domovina proti veri ali ni?

Dalje v istem članku trdi Domovina: »Po katoliškem katekizmu je vera razmerje človeka do Boga, ki se izraža v bogoslužnih delih, t. j. da se Bogu priljubi, je katolikova dolžnost izpolnjevati določene pobožnosti, izgovarjati vsak dan določene molitvice, se udeleževati cerkvenih obredov, uporabljati določena sveta sredstva, ki ga očiščujejo greha ter ga delajo Bogu ljubega, častiti cerkveno oblast, ki je namestnica božja, in to je vse (podčrtali mi; op. ur.), kar Bog od njega zahteva in kar mu zagotavlja odrešenje.

Dolgo in bistveno poglavje v katekizmu namreč o ljubezni ter izpolnjevanju božjih in cerkvenih zapovedi pa Domovina čisto preprosto izpusti. Zakaj? Iz nadaljnega pisanja je to razvidno. Pravi namreč, da je prvotno krščanstvo zahtevalo tudi ljubezen, ki se namreč zlasti kaže v izpolnjevanju božjih zapovedi, danes pa da tega ni več in za dokaz ji služi — katekizem, kakršnega je Domovina predstavila. S takimi zlaganji dokazi namreč hoče Domovina ljudi prepričati, da je krščanstvo, kakor ga oznanja katoliška cerkev, zanič.

Torej odgovorite nam, ali je Domovina proti veri ali ni?

Zato ponovno čutimo vestno dolžnost, da opozarjamo naše ljudstvo: Liberalni listi so se z vso silo vrgli na peklensko delo za brezverstvo, zato greši proti sebi, lastni družini in narodu vsak, kdor te liste naroča, kupuje in stalno bere. Proti tej brezverski kugi, ki meče naše ljudstvo v pekel, bomo vodili neizprosno križarsko vojsko in bomo Kristusov nauk v Sloveniji branili do zadnjega diha.

NAPRODAJ HIŠA. Studenec št. 11 z več stanovanji, 18 sobami, dve veliki, obokani kleti, zraven je velika delavnica, pripravna za vsakega obrtnika. Vpeljan je vodovod in elektrika. Velik sadni in zelenjadni vrt; leži ob vodi. — Pojasnila daje Ignac Plantarič, kavarnar, škofja Loka.

LISTEK

V snežnem zametu.

(Povest. — Spisal P. Jón Svensson S. J.)
(Konec.)

Ko hočejo preiskati zasneženo globel, ki v nji slutijo ponesrečence, tedaj porinejo drog skozi debele snežene plasti, da zadenejo na odpor. Nato drog tako zavrte kot čepovlečec, nakar poskusijo dvigniti. Če čutijo, da se je prišlo, tedaj je to gotovo znamenje, da se je železna žica zajela v ovčjo volno ali v obleko kakega človeka. V takem slučaju prično takoj kopati.

Ljudje s Halsu so bili zapustili dvor in šli čisto gotovo po poti, ki po nji navadno hodijo potniki iz Akuryri. Zviti pes Baldur, ki me je dobro poznal, je baje takoj zasluhtil, koga iščejo. Neutrudno je vohal okoli in vtikal gobček, večkrat kar glavo v sneg, da bi tako morda zasledil mesto nesreče.

Ko je končno prišel do skrivnostne globeli, ki sem jaz v nji med čuvajem in Granijem trdno spal in prežebal od mraza, je nenadoma obstal, vtaknil glavo v sneg in v tistem hipu radostno zalajal, zopet vohal, lajal, bevskal, kakor iz sebe in pričel z mrzlično naglico kopati v mehki sneg ter ga odmetavati.

Moj prijatelj Waldi, ki je bil vedno tik za psom, je prvi opazil njegovo čudno vedenje. Priklical je ljudi.

Ko so ti videli, kako pes vedno na istem mestu z neutrudljivim poželenjem koplje in odmetava sneg liki jazbečar, ki zasluhtil svoj plen, je bil položaj mahoma vsem jasen.

Brž so drog porinili skozi globočine snega. Mož, ki je držal drog, je kmalu opazil, da niso zgrešili. Tu doli je bilo nekaj živlega. Zadel je bil namreč malega kučka, ki je takoj odskočil. To je bil tudi povod njegovega besnega laježa.

Po naslednji poskušnji, ko sem se jaz oklenil droga, so oni pričeli s kopanjem.

Vendar se zdaj povrnimo za trenutek spet nazaj v temno votlino. Kot že omenjeno, spustil sem bil rešilni drog. Potegnili so ga kvišku.

Nato sem se usedel in mirno čakal, kaj pride. Trajalo je precej dolgo, preden se je snežni obok nad nami pogreznil in so nas zasule snežene plasti. Toda v istem trenutku so me že držale močne roke in me potegnile na prosto.

Stal sem pred ljudmi s Halsu, med katerimi sem v svoje veliko veselje takoj spoznal svoja dva prijatelja in rešitelja: Waldija in zvestega Baldurja. Komaj sem še utegnil Waldiju voščiti k rojstnemu dnevu in pobožati psa.

Potem so me takoj zavili v volneno odejo in položili na dvojno skupaj zvezanih smučih.

Slednjič sem se otožno ozrl h kotlini, kjer je dobri Grani ležal v mrzlem snegu. Šlo mi je na jok. Vprašal sem bližnjega moža, bi li ne mogli uboge živali takoj z nami vred peljati na dvor.

»Ne, moj ljubi,« je odvrnil, »to pa ne gre tako hitro,« in ko je zaznal mojo pobistost, je pristavil: »Kar pomiri se, bomo že poskrbeli zanj.«

»O, storite vendar to,« sem goreče prosil, »pa glejte, da pride v snažen hlev in dobi lepega pa dobrega sena.«

»Brez skrbi,« je mož dejal prijazno.

Waldi, ki je od samega veselja, ker sem bil rešen, jokal, se je usedel tik za mano in me držal. — Baldur me je brez prestanka naskakoval in mi doprinašal vse mogoče dokaze svoje prijateljske ljubezni. Čuvaj, ki se je hkratu z menoj sam brez kake pomoči izkobil iz snega, se od mene niti za korak ni oddaljil. Ker so se mu Baldurjevi dokazi iskrenega prijateljstva do mene zdeli očividno pretirani, je sempatja šavnjil po njem in ga tako držal v pravih mejah.

Močan mož s smučmi na nogah je Waldija in mene brž spravil na Halsu.

Spotoma mi je Waldi neprestano govoril na uho, me ljubeznivo tolažil in povpraševal po tolikih rečeh, da mu sploh nisem mogel na vse odgovoriti.

Bil sem tako utrujen in izmučen...

Bilo je že pozno popoldne. — Ko smo dospeli na dvor, sem bil tako slab, da nisem več mogel stati. Zato me je omenjeni mož zanesel v izbo. Tu me je vzel v oskrbo Waldijev oče. Bil je gospodar dvora in se je nekoliko umel na zdravilsko umetnost. Pomagalo mu je nekaj deklet.

Ker sem bil do kože premočen, so me brž ocedili in zavili v tople volnene odeje ter naposled položili na Waldijevo posteljo. Nato so mi dali piti močne pijače, ki ji je bilo primešanih nekaj lekarniških kapljic. Veliki kozarec sem moral izprazniti do dna. Bilo mi je, kakor da sem pohlastal ogenj. V meni je vse gorelo. Glava je bila težka in šumelo mi je po ušesih.

Preden sem zaspal, sem prisrčno prosil hišnega gospodarja, naj poskrbi še za Čuvaja. Tudi Granija sem toplo priporočal.

Medtem je iz Akureyri prišel mož, ki so ga poslali moji starši, v velikih skrbih zame, da poizve na Halsu, če vedo, kako in kaj je z menoj.

Seveda so mu zdaj lahko do najmanjših podrobnosti pripovedovali o moji rešitvi.

Mož je bil vesel zadovoljivega poročila, da sem namreč na varnem in v dobri oskrbi na Halsu. Vendar je prosil za dovoljenje, da me še sam pogleda, preden se vrne, da vse omenjeno lahko poroča kot očitavec.

Radi so privolili v to in ga takoj peljali v Waldijevo spalno sobo. Previdno po prstih se je bližal mali postelji. Tu je videl plavalaso dečkovo glavo, počivajočo na snežnobelem vzglavju. Ostali del spečega otroka pa je skrivala velika mehka odeja.

Na tleh poleg postelje je videl Čuvaja, ki je tudi počival. Mož je bliže motril obraz spečega fantka.

»Ta je pravi,« se je izrazil z vidnim zadovoljstvom, »le da sicer nima tako rdečih lic.«

Ta so bila res zelo rdeča, gotovo zavoljo močne in segrete pijače.

Čuvaj, ki se je bil medtem zdramil, je nekoliko zarenčal in s tem pokazal, da bi zdaj rad imel mir.

Tujec je še isti večer, ko so ga bili na dvoru pošteno pogostili, odpotoval nazaj domov.

Po dolgem in trdnem spanju v postelji svojega malega prijatelja sem se zbudil naslednje jutro svež in okrepan.

Kar zadeva Granija in Čuvaja, se jima je sedaj prav dobro godilo.

Waldijev rojstni dan pa smo naslednji dan praznovali — s čokolado in poticami.

Nato sem se v spremstvu, a sedaj na smučeh, vrnil domov k svojim staršem.

KONEC.

VSE ZASTONJ!

M. Sussmann-ove SEKIRE

iz Himmelberga na Koroskem so neprekosljive! Lesni podjetnik! Gozdni delavci! POIZKUSITE! Naročila sprejema:

MILAN VAVPOTIČ — Gorje pri Bledu.

POSESTVO PRODAJ: njive, sadni vrt, travnik in gozd, pribl. 4 orale. — Več pove FR. RAKER, Podkraj 27, Zagorje ob Savi. 2772

POROČITI ŽELIM

dekleta ali vdovo do 35 let na posetstvo v promet. kraju. Sem star 29 let, pol milijona premoženja. Resne ponudbe pod »SREČNI DOM« na upravo.

KAVARNIŠKA KUCHARICA

se SPREJME v dobro, stalno službo. — Ponudbe s prepisi spričeval in zahtevo plače je nasloviti na upravo »Domoljuba« pod »Kavarniška« 2763.

POSESTVO

blizu Ljubljane, njiv za 9 mernikov posetve, velik vrt, 4 gospodar. poslopja, napredaj. — Naslov v upravnistištvu »Domoljuba« pod štev. 2771.

MALO POSESTVO

ki meri 13 oralov, takoj prodam. Janez Ovčak, Kristandol, p. Dol pri Hrastniku.

Takoj prihodnjič,

ko greste v Ljubljano, si oglejte krasno blago za obleke, perilo, nogavice, rute, kravate, majice itd. v trgovini, kjer kupujete najboljše že NAD 30 LET pri

F. ČEŠNOVAR — Ljubljana

STARI TRG št. 16.

Nakupite pravočasno OBLEKO — PERILO itd. za BIRMANCE!

ZMERNE CENE! DOBRO BLAGO!

ČEVLJAR, 26 let star, bi se priženil na deželo k gospodični, ki bi imela svoje domovanje. Ponudbe na upravo lista pod šifro »CVETOČI MAJE«.

PREKLIC. Podpisani preključem vse žaljive besede, katere sem izrekel proti Antoniji in Ivani Vidic ter se jima zahvaljujem, da sta odstopili od tožbe. — Sneberje, dne 4. maja 1924. JOŽEF VIDIC.

POZOR! **POZOR!**
MANUFAKTURNA TRGOVINA.

Najboljše, najcenejše in najsolidnejše manufakturno blago se kupi pri

Angeloslavu Hrastniku

KARLOVSKA CESTA 8 (pri Jerančiču).

3

OD DANES IN VČERAJ

ŽELEZNIŠKA POTOVANJA V BODOČNOSTI.

Eden prvih ameriških inženirjev, F. C. Harden, je predaval te dni o bodočnosti železniškega prometa in je rekel tole:

Ne bo dolgo, pa bodo železniški tovorni vlaki čez tri kilometre dolgi; potom brezžičnega brzojavljanja bomo lahko ves vlak naenkrat zavrl in ustavili. Vsi deli vlaka bodo neprestano med seboj v zvezi, pa naj bo vlak še tako dolg. Lokomotiva bo dobila drugo obliko, dimnika ne bo več, vse bo gonila samo elektrika. Velikanska bo sprememba na kolodvorih. Harden pravi, da bo imela v 50 letih Amerika kolodvore drugega nad drugim, v več nadstropjih. Obratovanje bo postalo na ta način veliko bolj enostavno in zastajanja ne bo nobenega. Osebnih vagonov bodo veliko daljši, a vsled širine tira ravno tako široki kakor so sedaj. Oprema bo pa veliko bolj razkošna, kakor je danes. Vsak vlak bo imel dolg vagon, kjer se bodo predvajale kinematografske predstave, lahko boš poslušal tudi koncerte potom brezžične zveze. Razume se, da boš vsak trenutek po brezžičnem brzojavu slišal najnovejše novice sveta, tako da ti ne bo treba brati časopisov. Samo tega nam Harden ne pove, kam se bomo ubogi trpini mogli zateči pred vsemi temi koncerti, predstavami, borznimi poročili itd. in koliko bo taka vožnja kaj stala.

OBISK PRI STRICU.

V šoli da učitelj učencem nalogo, naj opišejo obisk pri stricu. Vsi pišejo, samo Pepček gleda s prekrizanimi rokami v zrak. »Zakaj pa ne pišeš?« ga vpraša učitelj. »Sem že spisal!« — »Kaj, že gotovo? Saj smo komaj začeli. Pokaži, kaj si napisal!« Vzame zvezek in bere: »Bil sem pri stricu, pa ga ni bilo doma.«

ZIVLJENJE AMERIŠKEGA PETROLEJSKEGA MOGOTCA.

Letos beremo o velikem petrolejskem škandalu v Ameriki in posebno o velikem bogatašu Sinclairu. Njegovo življenje je bilo kaj čudno. Njegov oče je bil bogat prodajalec zdravil v državi Kansas in je hotel napraviti svojega sina za najznamenitejšega ameriškega lekarnarja. Poslal ga je na univerzo in mu je dal potem samostojno trgovino. Sin se je novemu poklicu posvetil s tako vnamo, da je že s 25 leti napravil konkurz. Premišljeval je, kako bi zopet prišel do milijonov, in je zaenkrat lovil zajce. Na lovu ga je nekdo ustrelil v nogo in so mu jo morali odrezati. Na srečo je bil dobro zavarovan, za 5000 dolarjev. Nabavil si je protezo in mu je še dosti ostalo, da je začel s prodajo lesenih čokov ali hlobov, ki jih porabljajo za podlago petrolejskih vrtnih stolpov. Kmalu je imel skupaj 20.000 dolarjev in je bil spoznal, kar je še več vredno, petrolejsko kupčijo v vseh podrobnostih. Začel je kupovati in prodajati zemljo, v kateri je bil petrolej, potem je pa začel sam s pridobivanjem petroleja. Velike petrolejske družbe so hotele uničiti tudi njega, kakor so že mnogo drugih. A bil jim je kos in je postal s časom voditelj neodvisnih dobaviteljev petroleja. Videl pa je, da si mora zagotoviti kup-

čijo tudi izven Amerike, in je začel stegovati svoje prste tudi po afriškem petroleju, po ruskem in perzijskem, kupoval je na sibirskem otoku Sahalinu in v srednjeameriški republiki Kostarika. Petrolejski škandal je špekulacijam napravil konec, a gotovo samo začasno.

PRAVI NAGOVOR.

Včasih je par kratkih dobrih besed dosti več vredno kakor cele pridige. Najboljši dokaz za to nam je Napoleon. 21. marca 1796 je odšel iz Pariza k italijanski armadi. Načrt za vojsko je imel že izgotovljen. Prav hitro je hotel vdreti v Italijo in ločiti avstrijsko in sardinsko armado. Koncem marca je prišel v Nizzo in je takoj preložil svoj glavni stan v Albengo. Njegovi vojaki so bili slabo oblečeni in obuti, več mesecev že niso dobili nobene plače. In s to armado naj si osvoji Italijo! Zaupal je pa na svojo moč in svoj talent in se je lotil težke naloge.

Pregledal je vrste vojakov in jih je nagovoril takole: »Vojaki, lačni ste in nagi, dolžni so nam in nam ne morejo ničesar dati. Občudovanja vredna je vaša potrpežljivost in vztrajnost sredi teh gora, a slave od tega nimate nobene. Peljal vas bom v najbolj rodovitne ravnine sveta. Osvojili si bomo bogate pokrajine in velika mesta, želi boste bogastvo, čast in slavo. Vojaki Italije! Ali vam spričo vsega tega manjka poguma?«

In peljal jih je dol v Italijo, tam pa od uspeha do uspeha.

Dva šivalna stroja

dobro ohranjena, eden skoro nov, ceno napredaj. Naslov v upravnistištvu lista pod številko 2697.

Kleparska delavnica

JOŠKO VIDETIČ — Mirna —

sprejem vseh del, pokrivanje in poprava streh zvonikov, poprava bakrenih kotlov, poprava brizgalnic, zaloge posode. — Cene zmerne, delo solidno.

Gospodinja: »No ja! Tri leta si služila pri meni, pa vsa tri leta si bila zelo slabe obnašanja. Zdaj naj ti pa zapišem kako priporočilo v delavsko knjižico. Kakšno neki?« — Dekla: »Zapišite le, da sem cela tri leta pri vas vzdržala, to je zadosti veliko priporočilo.«

V TKANJE domačega platna

se sprejema PREDIVO. — Delo solidno. Prevzema se tudi v BELJENJE in BARVANJE. TEREZIJA VIDETIČ, MIRNA.

LEPO POSESTVO z MLINOM, njiva 8 mernikov posetve, gozd, vrt, vsa gospodarska poslopja v dobrem stanju, redi se lahko dve govedu in štiri prašiče, blizu Radovljice, se ceno proda. Pojasnila daje Anton Dolinar, Mošnje 32, pošta Radovljica.

Treba je, da vzameš pot pod svoje noge in da stopinjo prav dobro vpostaviš, ako nočeš, da te stari človek, ki si ga bil slekel, zopet dohiti.

DOBRA KOSA

je veselje kmetovalca. Kupujte pri Vaših trgovcih samo »PLEMENITE« KOSE, ker te so edino dobre in so garantirane. — Kjer jih tamkajšnji trgovci nimajo v zalogi, naročite jih direktno pri MIHAELU OMAHEN, Višnja gora. — Vsaka kosa, ki ne ustreza zahtevam, se zamenja ali denar vrne.

Ena nezgoda je bolj poučna kot tisoč
fepih nasvetov; nasveti so le besede, ne-
zgoda pa je dejanje.

Mnogo je ljudi, ki samo zato bero, da
jim misliti ni treba.

Kadar kdo kaj novega znajde, pravijo:
>Saj to ni res! Ko pa se izkaže, da je res,
pa: >Eh, saj to smo že zdavnaj vedeli!

Trgovska hiša v Ljubljani (Jugoslavija)

v bližini glavnega kolodvora, s prostornimi akla-
dišči za veletrgovino, takoj prostim stanovanjem
in obsežnim zemljiščem

se ugodno prodaja.

Dopisi pod »TRGOVSKA HIŠA« na ALOMA
COMPANY, anončna družba, Ljubljana.

Pravijo, da si mož in žena povesta v
enem tednu več resnic, kot jih neoženjen
človek v enem letu izve. In to je le pogo-
stokrat res.

MODROCE

šobro napravljene vseh vrst: Vrhni afrik modroco
400 Din, spodnji (federmodroc) 425 Din, mreže za
postelje 175 Din, kima od 35 Din dalje, afrik 3 Din
dobite tudi izdelane modroce in te vam napravi
po izbiri blaga in po meri takoj najcenejšo
specijalna zaloga zapetih izdelkov

RUDOLF SEVER
LJUBLJANA, Gosposvetska c. 6.

Kdor samega sebe prav spozna, bo ve-
činoma tudi druge prav spoznal; on sam je
namreč del tiste velike družbe, ki se ime-
nuje človeštvo.

Primate

In izkoristite ugo-
dne prilike kadar
grate v Celje in
nakupite si v vele-
trgov. R. Stermoeckl
SUKNA

In kamerna za
moške ter volne za ženske
obleke, platna, čifra, blače-
vine in druge manufakturne

Opominjati je bolje, ko zmerjati. Opo-
min je miren in prijazen, zmerjanje trdo
in brezobzirno. Opomin skuša človeka po-
boljšati, zmerjanje pa le v kozji rog ugnati.

„JUGOMETALIJA“ Ljubljana

izdeluje

vse vrste bakrenih
kotlov nadalje vseh
vrst kleparska,
ključavničarska in
vodovodno-inštala-
cijska dela.

Znižane cene.
Točna in solidna
postrežba.

Kolodvorska ul. 18.

Hiša s pekarijo na Dolenjskem, pod ugod-
nimi pogoji naprodaj. —
Naslov pove uprava »Domoljuba« pod šte. 2784.

Reja KRAV se izplača le, če so dobre mlekarice

Vsestranske skušnje pa so pokazale, da so naj-
boljše mlekarice tiste, ki jim redno polagaš

lanene tropine,

ki so priznane najbolj redilno in zato najcenejše
krmilo za živino in prašiče. Prvovrstne, kemično
preizkušene lanene tropine dobiš najceneje na-
ravnost iz tovarne

Zahreš in Ko, Britoi pri Kranju.

Oddajajo se v vrečah po 50 kg.

Za botre in birmance

nudi veliko izbiri raznega VOLNENEGA in peril-
nega BLAGA in sicer:

sukno, 140 cm široko . . . od Din 55.— naprej
ševite v vseh barvah . . . od Din 50.— naprej
razno blago za obleke . . . od Din 16.— naprej
bela in modra kontenina . . . od Din 15.— naprej
čifirje . . . od Din 12.— naprej
Nadalje razno blačevino, žamet, platno, cvilih,
odeje, svilene in navadne rute, otroške obleke,
predpasnike, moške srajce, vseh vrst ravate,
nogavice itd. — PAZITE na NASLOV tvrdke:

F. in I. Goričar, »Pri Ivanki«

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA šte. 29
(v bližini zmajskega mostu). — Vsakdo se lahko
prepriča, da kupi tu tako poceni, kot nikjer drugje.

1000 revmatičnih in bolnih na protnu

ki so bili po mojem popolno neškod-
ljivem naravnem zdravljenju s
nestrapeno pijačo oproščeni bolečin,
me je pooblastilo, da objavim njihova
se zahvalna in priznala pisma.

Ne iščite
novih sredstev, marveč napravite
tudi vi popolno brezplačno poskus s
mojim zdravljenjem, ki je osrednjelo
še tisoče. Pišite mi dopisnico in ta-
koj vam pošljem mnogo poverjenih
poročil o osrednjem poploma
sastonj in brez postlaine.

Naslov: **AUGUST MÄRKE**
Berlin-Wilmersdorf, Brucksalerstr. 5 Abt. 351

Čevljarna „ADRIA“ Celje

Ako želite kupiti dobre čevlje po zmerni ceni, naročite
cenik vsakovrstnih na roko izdelanih čevljev, sandalov itd.

Čevlje pošiljamo po poštne povzetju, privatni-
kom tudi posamezne pare. Za dobro blago jamčimo.
Neugajajoče zamenjamo ali povrnemo denar.

Kupim doražen GOZD
jelove hlode, trame, rezan les in bukove
hlode, dila, drva, postavljeno na vagon. —
Prodaj HIŠO v Ljubljani. Ponudbe na: Ivo
Krivec, Ljubljana L, poštnoležeče. 2618

SEMENA kakor DETELJO, REPO,
KORENJE, LAN itd. ku-
puje FR. POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska c. 36.

BRINJE najlinejše laško, po znižani
ceni oddaja FRAN POGAČ-
NIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 2443

14 letni DEČEK, sin kmečkih staršev, želi vsto-
piti v pouk h krščanskemu KLJUČAVNIČAR-
SKEMU MOJSTRU. — Ponudbe na upravo lista.

Nič več draginje!

Tvrška »TEKSTILBAZAR« v LJUBLJANI,
Krekov trg šte. 10, prvo nadstropje, PRODAJA
vsako SREDO in SOBOTO

OSTANKE

MANUFAKTURNEGA BLAGA in ŠTOFOV po
skoro polovični ceni. — Razpošilja po pošti vsaki
dan. — Pišite po ceniki! 2759

CROBATH Zahtevajte pri trgovcih na
deželi in kupujte manu-
fakturno blago od stare
leta 1885 ustanovlj. tvrdke.
Na debelo in drobno. Prepričajte se pred nakupom.

Tovarniška zaloga prvovrstnega

USNJA

se dobi po znižanih cenah pri novo urejeni tvrdki

L. GERKMAN, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 71.

nasproti tovarne Indus (Polak).

Prodaja se samo na debelo.

Postrežba točna. Na zahtevo se pošlje cenik.

Priporoča se tvrdka

R. MIKLAUC, Ljubljana

Lingarjeva ul. - Medena ul. - Pred Školijo

pri nakupu

**suknenega in modnega
blaga za moške obleke.**

Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo.

Dalmatinski la portland cement SVETOVNE ZNAMKE SALONA (Tour)

nudi po najnižji dnevni ceni promptno
tvornica »SPLIT«, del. družba za cement

Portland iz skladišča v LJUBLJANI,
Aleksandrova cesta št. 12.

POZOR:

Modna in manufakturna trgovina nudi vse spomladanske potrebščine za MOŠKE, ŽENSKÉ, KROJACE in ŠIVILJE, razne VENCE in CVETLICE, OPREME za neveste in novorojenčke. — Velika izbira ženskih RUT in NOGAVIC.

„POD VELBOM“
LJUBLJANA, Stari trg št. 3.

„SALONIT“

AZBESTNI ŠKRILJ nadkriljuje strešno
opeko zbog svoje trpežnosti, je izredno
ahek in elastičen, kljubuje vodi, mrazu,
vročini, vlagi in vremenskim neizodam.

Sestoji iz prvovrstnega Portland cementa našega lastnega proizvoda in najboljšega azbesta iz prvovrstnih svetovnih rudnikov.

Ako uporabljate Salonit, prihranite denar in čas.

Vsak poedini varčen gospodar, kateremu je ležeče na tem, da pokrije svojo stavbo trpežno in lično, si bo osvojil za pokrivanje svojih poslopij edino SALONIT.

SALONIT je neizgorljiv in nepremočljiv. Ako Salonit uporab., prihranite na stroških. Lažji je kot vsak drug proizvod sedanosti. Obvaruje pred vlago, ognjem in strelom. Nimate nikakih vzdrževalnih stroškov. Izorno izolira vsako zračno izpremembo. Trpežen in vzdržljiv proti najslab. viharju.

Vzorci, cenike, kataloge, navodila in račune pošiljamo brezplačno.

„Split“ d. d. za cement
Portland, Ljubljana.

Zastopniki in zaloge v vseh večjih krajih.

Miši, podgane, stenice in šurki

morajo poginiti, ako uporabljate naša preizkušena sredstva: proti mišim in podganam Din 750, za šurke 10 Din, za stenice 10 Din, za molje 5 Din, proti ardeu 5 in 750 Din, mast proti ušem 5 Din, mast proti ušem v obleki 750 Din, proti mravljam 750 Din. Rešer za čiščenje madežev 7 Din. Posilja po povzetju. „Artes“, kem. laboratorij, M. Jankar, Zareb, Petrinjska ulica 8111.

Zastonj Vam BLAGA za obleko da
toda po izredno nizkih cenah ga dobite pri tvrdki

»DANICA«, Majzelj & Rajšelj

Ljubljana, Turjaški trg 1 (bivša Preskrbovalnica). Velika zaloga sukna, hlačvine, žameta, kontnine, tiskovine, etamina, blaga za žimnice, odelj, pletov, nogavic, kravat, naglavnih rut, sraje, ovratnikov, jopic, nahrbtnikov, ter najrazličnejšega drugega blaga. — Istotam zaloga USNJA vseh vrst. VSAK NAJ SI OGLEDA! — KROJACI in prodajalci poseben popust. 2175

MERAKL

barve, črnila, lake, kiti, emalje,
čopiče in zajamčeno čisti lizez
najboljše kakovosti nudi

MEDIĆ-ZANKL družba
Z. O. Z.

Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče
Tovarne
Ljubljana — Medvode.

Priporočamo

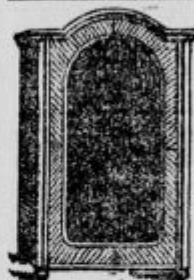
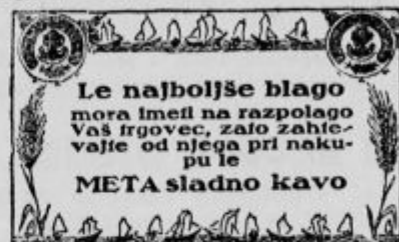
vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vsake vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zalogo

Oblačilnice za Slovenijo

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v Ljubljani, v hiši „Vzajemne posojilnice“ na Miklošičevi cesti poleg „Uniona“. Podružnica pa se nahaja v hiši „Gospodarske zveze“ na Dunajski cesti št. 29

Cene zelo zmorne! Zadržno podjetje!

Tvrdka F. Fajdiga sin

mizarstvo in zaloga pohištva

Priporoča omare z ladelci in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, modroce, žimnice, žičnike, stole, mize, sploh vso hišno opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17
po najnižjih cenah.

BERSON

gumijevе pete in gumijevе podplate

Vam mora pritrditi Vaš čevljar na čevljo, ker s tem ne štedite le z denarjem ampak varujete tudi noge in obuvale.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000.—

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.